

Onderzoeksrapport

Clare's Law

Verkenning en reflectie door
Nederlandse juristen op literatuur over
het Verenigd Koninkrijk

Colofon

15 januari 2026

Janine Janssen
Tanya Hoogwerf
Belinda Bouhuijs

©2026

Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht – Avans Hogeschool

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1	Aanleiding tot en opzet van dit onderzoek	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Opzet van het (deel)onderzoek	3
2	Wat is Clare's Law?	7
2.1	Achtergrond	7
2.2	Wat is Clare's Law?	7
3	Ervaringen met Clare's Law in het Verenigd Koninkrijk	13
3.1	Goede bedoelingen en pr	13
3.2	Vragen over de bekendheid en de helderheid van het doel en victim blaming	13
3.3	(Incomplete) data	14
3.4	Privacy versus bescherming	15
3.5	Capaciteit, middelen, bureaucratie en organisatie	15
3.6	Nazorg	16
3.7	Aanbevelingen uit de literatuur	17
4	Juristen aan het woord	20
4.1	Opzet en werkwijze van het groepsinterview	20
4.2	De respondenten	20
4.3	Verslag van het gesprek	20
5	Conclusie	29
5.1	Lessen uit de literatuur	29
5.2	Lessen uit de (groeps)interviews	31
5.3	Hoe nu verder?	32
6	Literatuur	34

1 Aanleiding tot en opzet van dit onderzoek

1.1 Aanleiding

Debat in de Tweede Kamer

Clare's Law is een regeling die oorspronkelijk in het Verenigd Koninkrijk is ingevoerd (2014) en mensen het recht geeft om bij de politie informatie op te vragen over het geweldsverleden van hun (ex-)partner. De politie kan ook proactief informatie delen als zij vermoedt dat iemand risico loopt. Het doel van deze wet is om (potentiële) slachtoffers van huiselijk geweld beter te beschermen en te voorkomen dat mensen onbewust in een gewelddadige of gevaarlijke relatie terechtkomen. In Nederland is de invoering van een vergelijkbare regeling onderwerp van debat geweest in de Tweede Kamer. In mei 2025 hebben verschillende partijen, waaronder D66, GroenLinks-PvdA en de VVD, een motie ingediend en de Nederlandse regering verzocht te onderzoeken of en onder welke randvoorwaarden een Nederlandse variant van Clare's Law ingevoerd zou kunnen worden (Kamerstukken II 2024/25, 29279, nr. 955).

In dit onderzoeksrapport wordt gehoor gegeven aan deze oproep. De motie heeft namelijk geleid tot een onderzoeksvoorstel van Avans Hogeschool, Filomena Rotterdam, de Open Universiteit en andere partners, dat door het SASS (Stichting Achmea Slachtoffer en Samenleving) -fonds is gehonoreerd. Dit onderzoek bestaat uit vijf werkpakketten. In dit deelrapport doen we verslag van werkpakket 2 'Beschrijving van Clare's Law en juridische reflectie', dat in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid is uitgevoerd. In de volgende paragraaf schetsen we de opbouw van het project en de samenhang tussen de werkpakketten.

1.2 Opzet van het (deel)onderzoek

1.2.1 Onderzoek 'Informatie als bescherming: een verkenning van Clare's Law voor Nederlandse slachtoffers van huiselijk geweld'

Probleemstelling en doel

Huiselijk geweld, waaronder (ex-)partnergeweld, is een hardnekkig maatschappelijk probleem, zo ook in Nederland. In dit onderzoek staat de volgende probleemstelling centraal:

In hoeverre is invoering van een instrument vergelijkbaar met Clare's Law in Nederland wenselijk, en onder welke juridische, praktische en ethische voorwaarden is dit haalbaar en uitvoerbaar?

Het doel van dit onderzoeksproject is om inzicht te verkrijgen in de opzet, werking en juridische inbedding van Clare's Law in het Verenigd Koninkrijk, met als uiteindelijk doel de relevantie en toepasbaarheid van een vergelijkbaar systeem in de Nederlandse context te verkennen. Door de ervaringen in het VK te analyseren, willen we nagaan welke lessen hieruit te trekken zijn voor Nederland, en welke juridische, ethische en praktische voorwaarden er zouden moeten gelden bij een eventuele invoering. Het project levert daarmee een onderbouwde bijdrage aan het maatschappelijke en beleidsmatige debat over de mogelijkheden om (potentiële) slachtoffers van partnergeweld beter te beschermen.

Opzet van het project: werkpakketten en deelvragen

Het project bestaat uit vijf samenhangende werkpakketten. De eerste twee werkpakketten vormen voorstudies en leggen de basis voor de verdere verkenning. De laatste drie werkpakketten worden mogelijk gemaakt door het SASS-fonds en bouwen voort op deze fundamenteën. In werkpakket 2 tot en met 5 worden verschillende deelvragen uitgewerkt. Hier volgt een bondig overzicht van de verschillende werkpakketten:

- *Werkpakket 1: Verkennend werkbezoek aan Kent (VK)*
Deelvraag: Hoe werkt Clare's Law in de praktijk en welke organisatorische en juridische waarborgen zijn zichtbaar in het Verenigd Koninkrijk?

Dit werkpakket bestond uit een studiereis naar Kent om de werking van Clare's Law in de praktijk te observeren. Aan deze reis namen onder andere medewerkers van Filomena Rotterdam, Politie Rotterdam-Rijnmond, gemeenteraad Rotterdam, ombudsman Rotterdam en Jeugdzorg Rotterdam deel. Het bezoek leverde waardevolle inzichten op over toepassing, juridische waarborgen en randvoorwaarden. De studiereis naar Kent fungeerde niet alleen als observatiemoment, maar ook als belangrijke inspiratiebron voor het gehele project. Daarnaast is tijdens dit werkpakket al een deel van de relevante literatuur verzameld, wat input leverde voor werkpakket 2.

- *Werkpakket 2: Beschrijving van Clare's Law en juridische reflectie*

Deelvraag: Wat zijn de juridische, en daarmee samenhangende praktische en ethische voorwaarden waaronder een systeem naar analogie van Clare's Law in Nederland geïmplementeerd zou kunnen worden, en welke lessen kunnen hierbij worden getrokken uit de ervaringen in het Verenigd Koninkrijk?

In dit werkpakket wordt een analyse gemaakt van de opzet, werking en juridische inbedding van Clare's Law in het VK. Nederlandse juristen reflecteren op de mogelijkheden en knelpunten voor invoering in Nederland. Ook wordt de eerder verzamelde literatuur bestudeerd. Dit werkpakket is uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. In dit rapport wordt verslag uitgebracht van deze verkenning.

- *Werkpakket 3: Internationale literatuurstudie*

Deelvraag: Welke inzichten bieden internationale ervaringen met systemen vergelijkbaar met Clare's Law, en welke juridische, praktische en ethische randvoorwaarden komen daaruit naar voren voor een mogelijke toepassing in Nederland?

In dit werkpakket voeren we een scoping review uit van internationale literatuur over landen zoals Spanje en Canada, waar inmiddels ook ervaring is opgedaan met varianten van wetgeving of beleid dat lijkt op Clare's Law. Het doel is om een breder perspectief te krijgen op de kansen en beperkingen van een systeem als Clare's Law.

- *Werkpakket 4: Groepsgesprekken met professionals*

Deelvraag: Hoe beoordelen professionals uit justitie, politie, reclassering en hulpverlening de uitvoerbaarheid, juridische haalbaarheid en ethische randvoorwaarden van een instrument naar analogie van Clare's Law in Nederland, gegeven de bevindingen uit eerdere werkpakketten?

We organiseren groepsinterviews met professionals uit het justitiële domein (politie, reclassering, OM) en uit de zorg- en hulpverlening (opvang, Veilig Thuis, gemeenten). Zij reflecteren op de bevindingen uit werkpakketten 1 tot en met 3 en helpen om praktische uitvoerbaarheid en ethische randvoorwaarden scherp te krijgen.

- *Werkpakket 5: Synthese en aanbevelingen*

Deelvraag: Welke kansen, risico's en randvoorwaarden zijn bepalend voor een eventuele invoering van een instrument vergelijkbaar met Clare's Law in Nederland, en hoe kunnen deze worden vertaald naar concrete beleidsaanbevelingen?

In dit werkpakket combineren we alle uitkomsten uit werkpakket 1 tot en met 4 in een beleidsgerichte eindrapportage. Deze bevat een SWOT-analyse, randvoorwaarden en concrete aanbevelingen voor vervolgstappen richting wetgeving en praktijk. Daarnaast maken we een wetenschappelijke publicatie, een vakpublicatie en een webinar voor professionals.

Partners

Het project is een samenwerking tussen Avans Hogeschool, Open Universiteit en Filomena Rotterdam, met medewerking van Politie Rotterdam-Rijnmond, De Waag, Reclassering Rotterdam, Veilig Thuis, Gemeente Rotterdam, het Openbaar Ministerie en het Ministerie van Justitie en Veiligheid. De financiering van werkpakketten 3, 4 en 5 is mogelijk gemaakt door SASS (Stichting Achmea Slachtoffer en Samenleving).

1.2.2 Beschrijving van Clare's Law en juridische reflectie

Onderzoeksvragen en methodologie

Dit deelrapport behandelt werkpakket 2 van het grotere project. Het werkpakket richt zich op één van de deelvragen van het totale onderzoek, namelijk de juridische en daaraan gerelateerde praktische en ethische voorwaarden waaronder een systeem naar analogie van Clare's Law in Nederland geïmplementeerd zou kunnen worden, en welke lessen hierbij kunnen worden getrokken uit de ervaringen in het Verenigd Koninkrijk. Voor dit deelrapport is deze deelvraag de centrale hoofdvraag:

Wat zijn de juridische, en daarmee samenhangende praktische en ethische voorwaarden waaronder een systeem naar analogie van Clare's Law in Nederland geïmplementeerd zou kunnen worden, en welke lessen kunnen hierbij worden getrokken uit de ervaringen in het Verenigd Koninkrijk?

Om deze vraag te beantwoorden, worden de volgende deelvragen gehanteerd:

- 1) Hoe is in het Verenigd Koninkrijk Clare's Law tot stand gekomen en hoe wordt die wet aldaar in de praktijk ten uitvoer gebracht?
- 2) Hoe kijken Nederlandse juristen aan tegen de toepasbaarheid van Clare's Law in de Nederlandse context?

Literatuuronderzoek

Om de eerste deelvraag te beantwoorden wordt gebruik gemaakt van literatuuronderzoek. De zoekstrategie bestond uit:

- Zoekslagen in academische databases zoals Scopus, Web of Science, en Google Scholar, met zoektermen als 'Clare's Law' en 'Domestic Violence Disclosure Scheme'.¹

Selectiecriteria: peer-reviewed artikelen, beleidsrapporten en officiële richtlijnen gepubliceerd vanaf 2014 tot op heden, met nadruk op empirische studies en juridische analyses. Grijze literatuur zoals beleidsdocumenten van het Britse Home Office, het College of Policing en ngo's zijn meegenomen om praktijkervaringen en implementatieproblemen te identificeren. Voor factsheets en uitvoeringsrichtlijnen is primair verwezen naar GOV.UK documenten (statutaire guidance, factsheet en easy read versie). Deze grijze literatuur is deels verzameld tijdens het werkbezoek aan Kent (werkpakket 1).

De analyse van de literatuur vormt de basis voor de vragen aan juristen en professionals om te reflecteren op de toepasbaarheid van Clare's Law in de Nederlandse context. Deze analyse wordt in hoofdstuk 2 en 3 beschreven.

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van opzet en werking van Clare's Law gegeven. In hoofdstuk 3 wordt ingezoomd op de ervaringen met Clare's Law in het VK.

(Groeps)interviews

Om een antwoord te verkrijgen op de tweede deelvraag is aan de hand van de resultaten uit het literatuuronderzoek een aantal vragen geformuleerd die in een (groeps)interview is voorgelegd aan Nederlandse juristen met kennis van verschillende aspecten van de problematiek van partnergeweld.

Het groepsinterview is ingezet met het doel om interactie en discussie tussen verschillende perspectieven te stimuleren, bijvoorbeeld bij het verkennen van ethische dilemma's of uitvoeringsvraagstukken. In totaal deden zes respondenten aan het groepsinterview mee.

¹ Met dank aan José van den Goor voor hulp bij het literatuuronderzoek en aan Loes Oudenhuisen voor haar reflectie op een eerste analyse van de bevindingen van het literatuuronderzoek.

Twee individuele interviews zijn gehouden met respondenten die niet in de gelegenheid waren om aan te sluiten bij het groepsinterview.

De geïnterviewde juristen reflecteerden onder meer op de juridische grondslagen, de verhouding tot bestaande wetgeving (zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming, AVG), en benoemden potentiële knelpunten, risico's en noodzakelijke randvoorwaarden vanuit een juridisch perspectief. Het verslag van dit gesprek wordt in hoofdstuk 4 beschreven. Daarbij worden ook de achtergronden van de respondenten geschetst.

2 Wat is Clare's Law?

2.1 Achtergrond

Wie was Clare?

Clare's Law is vernoemd naar Clare Wood, een 36-jarige vrouw uit Yorkshire die in 2009 werd vermoord door haar ex-partner George Appleton. Clare leerde hem kennen via Facebook, zonder te weten dat hij een gewelddadig verleden had. Ze begonnen een relatie die zes maanden duurde, maar Clare verbrak die uiteindelijk toen het gedrag van Appleton steeds controlerender en dwingender werd. Na de breuk bleef hij haar lastigvallen: hij stalkte haar, vernielde haar eigendommen, bedreigde haar en probeerde haar zelfs fysiek aan te vallen. Clare deed aangifte bij de politie en Appleton kreeg een contactverbod, maar zijn gedrag ging onverminderd door. Het escaleerde uiteindelijk tot een tragedie: Appleton bracht Clare om het leven en pleegde enkele dagen later zelfmoord. Uit het daaropvolgende onderzoek bleek dat hij eerder vrouwen had mishandeld en dat de politie van Greater Manchester hiervan op de hoogte was. Helaas was deze informatie nooit met Clare gedeeld. Destijds stonden privacyregels en wetgeving rondom gegevensbescherming het delen van dergelijke informatie in de weg. Hierdoor was het voor mensen zoals Clare niet mogelijk om na te gaan of hun partner een gewelddadig verleden had.²

Initiatief tot Clare's Law

Na haar dood startte Clare's vader, Michael Brown, een campagne om deze juridische barrière te doorbreken. Hij was ervan overtuigd dat Clare nog zou leven als ze had geweten wat Appleton op zijn kerfstok had. Na vijf jaar intensief lobbyen leidde zijn inzet tot een wetswijziging: vanaf 2014 mogen politieagenten in Engeland en Wales op verzoek van omstanders en betrokkenen informatie verstrekken én zelf proactief informatie verstrekken over het geweldsverleden van een partner. Deze regeling staat officieel bekend als de *Domestic Violence Disclosure Scheme* (DVDS), maar wordt in de volksmond Clare's Law genoemd.³

2.2 Wat is Clare's Law?

Disclosure

Clare's Law is niet het eerste disclosure-instrument dat in het Verenigd Koninkrijk is ontwikkeld. De wet bouwt voort op eerdere initiatieven die gericht waren op het beschermen van burgers tegen ernstige zedendelicten en geweld. Zo werd in 2000 Sarah's Law ingevoerd, naar aanleiding van de moord op Sarah Payne. Deze regeling stelt ouders in staat om gecontroleerde toegang te krijgen tot informatie over zedendelinquenten in hun omgeving.

In de Verenigde Staten ontstonden in de jaren negentig de zogenaamde Community Notification Laws, waarmee informatie over zedendelinquenten openbaar werd gemaakt voor hele gemeenschappen. Deze wetten kwamen voort uit publieke angst en politieke druk om burgers te informeren over risico's in hun directe leefomgeving. Daarnaast bestaat in het VK het Multi-Agency Public Protection Arrangements (MAPPA), een samenwerkingsverband tussen politie, reclassering en gevangeniswezen. MAPPA richt zich op risicobeoordeling van ernstige geweldplegers en beslist op individuele basis of en welke informatie wordt verstrekt aan derden. Waar deze eerdere wetten vooral gericht zijn op de bescherming van de gemeenschap als geheel, richt Clare's Law zich specifiek op bescherming van personen binnen intieme relaties.

² <https://clares-law.com/who-created-clares-law/>

³ <https://clares-law.com/who-created-clares-law/>; op deze site wordt ook een chronologisch overzicht geboden van alle stappen die Michael Brown heeft gezet om tot invoering van Clare's Law te komen.

Het is daarmee een individueel disclosure-mechanisme dat beoogt preventief te werken door potentiële slachtoffers van huiselijk geweld⁴ te informeren over het verleden van hun (ex-)partner. Zo verschuift de focus van algemene risicocommunicatie naar het versterken van de positie van het (potentiële) slachtoffer in persoonlijke relaties (Fitz-Gibbon & Walklate, 2017).

Clare's Law kent twee routes. Ze worden hier bondig beschreven:⁵

- *Right to Ask*
Een burger kan zelf een aanvraag doen bij de politie om te achterhalen of een (ex-)partner een geschiedenis van huiselijk geweld heeft. Een verzoek op basis van Clare's Law mag worden ingediend door iedereen van 16 jaar of ouder die zich zorgen maakt over het gedrag van zijn of haar huidige of voormalige partner. Daarnaast kunnen ook derden, zoals familieleden, vrienden, burens, hulpverleners of maatschappelijk werkers, een verzoek doen als zij zich zorgen maken over de veiligheid van iemand anders. Zo kan bijvoorbeeld een ouder die zich zorgen maakt over de partner van hun kind, een vriend of buur die vermoedt dat iemand risico loopt, of een professional die betrokken is bij de zorg voor een persoon, een aanvraag indienen. De procedure ziet er dan als volgt uit:
 - Verzoeken kunnen telefonisch, online of fysiek bij een politiebureau worden ingediend;
 - Aanvraagregistratie: binnen 24 uur wordt de aanvraag geregistreerd en gescreend;⁶
 - Intakegesprek: binnen 10 werkdagen volgt een persoonlijk gesprek met een politieagent;
 - Risicobeoordeling: politie voert een volledige risicoanalyse uit;
 - Multidisciplinaire beoordeling: politie overlegt met andere instanties (reclassering, gevangeniswezen, maatschappelijke organisaties) of disclosure noodzakelijk, proportioneel en wettelijk toegestaan is.
 - De politie informeert niet standaard de betrokkene waarover informatie wordt verstrekt, maar maakt een afweging op basis van veiligheid en proportionaliteit.
- *Right to Know*
De politie kan zelf het initiatief nemen om informatie te delen als zij vermoedt dat een persoon risico loopt. De procedure is vergelijkbaar met die van de 'Right to Ask'.

In afbeelding 1 staat bovenstaande informatie nog eens schematisch weergegeven.

⁴ In sommige voorlichtingscampagnes wordt Clare's Law gepresenteerd als een middel om ook op de werkvloer risico's te signaleren en te beperken. Dit breidt de toepassing uit van privérelaties naar bredere sociale contexten: <https://domesticabuseeducation.co.uk/what-is-clares-law-your-essential-guide-to-the-domestic-violence-disclosure-scheme/>

⁵ Voor praktische informatie over de uitvoering van Clare's Law in het Verenigd Koninkrijk, zie onder andere de volgende websites: Leeds Domestic Violence Service: <https://www.ldvs.uk/>; LawShun: <https://www.lawshun.com/>; Threshold Domestic Abuse Services: <https://www.threshold-das.org.uk/>;

GOV.UK (2025a): Domestic violence disclosure scheme 'Clare's Law': <https://assets.publishing.service.gov.uk/>;

GOV.UK (2025b): Domestic Violence Disclosure Scheme factsheet: <https://www.gov.uk/>; Police UK: <https://www.police.uk/rqo/request/ri/request-information/cl/triage/v2/request-information-under-clares-law/>.

Zie voor officiële richtlijnen en beleidsdocumenten over Clare's Law onder meer de publicaties van het Britse Home Office: Domestic Violence Disclosure Scheme: Statutory Guidance (2023): <https://www.gov.uk/>; Easy Read Guidance on Clare's Law (2023): <https://www.gov.uk/>; Domestic Violence Disclosure Scheme Factsheet: <https://www.gov.uk/>; Consultation Outcome: DVDS Guidance Update (2022–2023): <https://www.gov.uk/>; Nieuwsbericht over versnelde informatieverstrekking (2023):

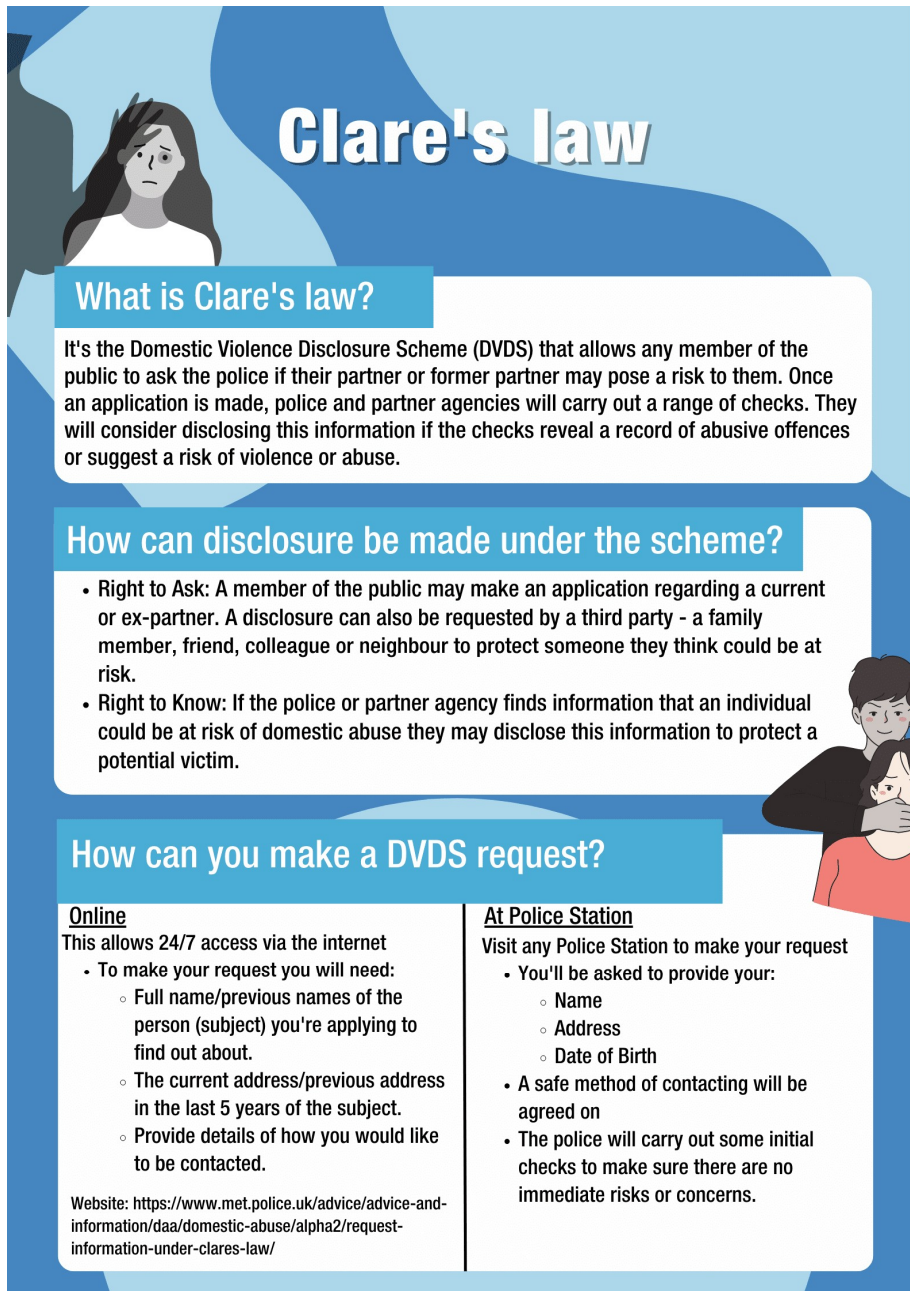
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/117902/5/DVDSguid_claresLaw_V7-14-08-23.pdf. Alles is beschikbaar via: <https://www.gov.uk/>.

⁶ De termijn van 24 uur voor registratie wordt vaak genoemd in praktijkrichtlijnen, maar is geen wettelijke verplichting. Volgens de officiële *Statutory Guidance* van het Home Office moet het volledige disclosure-proces binnen 28 dagen worden afgerond. Zie: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/116278/8/Domestic_Violence_Disclosure_Scheme.pdf; <https://domestic-abuse.co.uk/blog-clares-law-request-information/>

Afbeelding 1

Schematische weergave van Clare's Law

Clare's law

What is Clare's law?

It's the Domestic Violence Disclosure Scheme (DVDS) that allows any member of the public to ask the police if their partner or former partner may pose a risk to them. Once an application is made, police and partner agencies will carry out a range of checks. They will consider disclosing this information if the checks reveal a record of abusive offences or suggest a risk of violence or abuse.

How can disclosure be made under the scheme?

- **Right to Ask:** A member of the public may make an application regarding a current or ex-partner. A disclosure can also be requested by a third party - a family member, friend, colleague or neighbour to protect someone they think could be at risk.
- **Right to Know:** If the police or partner agency finds information that an individual could be at risk of domestic abuse they may disclose this information to protect a potential victim.

How can you make a DVDS request?

Online	At Police Station
This allows 24/7 access via the internet • To make your request you will need: ◦ Full name/previous names of the person (subject) you're applying to find out about. ◦ The current address/previous address in the last 5 years of the subject. ◦ Provide details of how you would like to be contacted. Website: https://www.met.police.uk/advice/advice-and-information/daa/domestic-abuse/alpha2/request-information-under-clares-law/	Visit any Police Station to make your request • You'll be asked to provide your: ◦ Name ◦ Address ◦ Date of Birth • A safe method of contacting will be agreed on • The police will carry out some initial checks to make sure there are no immediate risks or concerns.

Bron: <https://www.londonlc.org.uk/safeguarding-clares-law-august-2022/>

Wat mag gedeeld worden en op welke juridische basis?

De informatie die kan worden gedeeld, is niet een volledig strafblad, maar beperkt zich tot gegevens die relevant zijn voor het voorkomen van ernstig risico. Dit sluit direct aan bij de wettelijke definitie van huiselijk geweld in de Domestic Abuse Act 2021.⁷

⁷ De volgende definitie wordt aangehouden: 'Behaviour of a person ('A') towards another person ('B') is 'domestic abuse' if—

(a) A and B are each aged 16 or over and are personally connected, and

Deze definitie omvat fysiek en seksueel geweld, psychologisch of emotioneel misbruik, controlerend of dwingend gedrag, economisch misbruik, stalking en digitaal misbruik. Onder Clare's Law kan de politie informatie verstrekken over eerdere veroordelingen of beschuldigingen die betrekking hebben op deze vormen van misbruik. Voorbeelden zijn geweld tegen partners of familieleden, stalking, bedreiging, coercive control en andere gedragingen die een ernstig risico op misbruik aantonen.⁸

De politie mag informatie delen op basis van verschillende wettelijke en juridische kaders.⁹ Allereerst is er het common law-principe: dit is het Engelse gewoonterecht, dat de politie de bevoegdheid geeft om informatie te delen als dat nodig is om misdrijven te voorkomen. Daarnaast gelden de Data Protection Act 2018 en de Human Rights Act 1998; deze wetten staan informatieverstrekking toe, mits dit proportioneel en noodzakelijk is. De Rehabilitation of Offenders Act 1974 beperkt het delen van informatie over 'spent convictions'. In het Britse recht betekent een spent conviction dat een strafrechtelijke veroordeling na een bepaalde periode niet meer hoeft te worden vermeld, bijvoorbeeld bij sollicitaties. Deze periode, de zogenaamde rehabilitatieperiode, hangt af van de aard en duur van de straf. Na afloop mag de veroordeling wettelijk verzwegen worden, behalve bij functies met verhoogde veiligheidseisen.¹⁰ In het kader van Clare's Law mag alleen informatie worden gedeeld als er een dringende noodzaak ('pressing need') bestaat om ernstig geweld te voorkomen.¹¹ Zoals Grace (2015a) benadrukt, mogen deze veroordelingen in principe niet worden gedeeld via Clare's Law, wat de effectiviteit van het systeem kan beperken. Een disclosure mag alleen plaatsvinden als er een geloofwaardig risico is op geweld of schade, en moet altijd redelijk en proportioneel zijn, met inachtneming van het recht op privacy van de betrokkene. In de praktijk kan de politie informatie delen wanneer er relevante gegevens beschikbaar komen via een lopend onderzoek, meldingen, of andere bronnen zoals MARAC.¹² MARAC staat voor *Multi-Agency Risk Assessment Conference*: een overleg tussen politie, hulpverlening en andere instanties waarin gezamenlijk het risico op ernstig huiselijk geweld wordt beoordeeld en informatie wordt gedeeld om slachtoffers te beschermen. De informatie wordt mondeling verstrekt, niet schriftelijk, en alleen aan de persoon die risico loopt of aan een verantwoordelijke derde, zoals een hulpverlener. Daarbij geldt altijd een strikte vertrouwelijkheid.

Grace (2015b) benadrukt dat de juridische basis van Clare's Law omstreden is, omdat Clare's Law niet statutair verankerd was bij invoering, maar berustte op beleidsrichtlijnen van het Home Office. Dit maakt de toepassing afhankelijk van interpretatie en leidt tot variatie tussen korpsen. Sinds 2021 is DVDS wettelijk verankerd in de Domestic Abuse Act. In 2023 heeft de Home Office aanvullende richtlijnen gepubliceerd in de vorm van statutory guidance, waarin onder meer de termijn van 28 dagen is vastgelegd en de uitvoering van disclosure verder is gestandaardiseerd. Grace (2024) benadrukt dat een groeiend gebruik van Clare's Law ook moet worden gezien in het licht van mensenrechtenverplichtingen.

(b) the behaviour is abusive.

Behaviour is 'abusive' if it consists of any of the following—

- physical or sexual abuse
- violent or threatening behaviour
- controlling or coercive behaviour
- economic abuse (see subsection (4))
- psychological, emotional or other abuse

It does not matter whether the behaviour consists of a single incident or a course of conduct.' Zie:

<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2021/17/part/1>

⁸

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/116278/8/Domestic_Violence_Disclosure_Scheme.pdf

⁹

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/116278/8/Domestic_Violence_Disclosure_Scheme.pdf

¹⁰ Zie ook: <https://www.stuartmillersolicitors.co.uk/what-is-the-difference-between-spent-and-unspent-convictions/>

¹¹

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/116278/8/Domestic_Violence_Disclosure_Scheme.pdf

¹² <https://www.oscp.org.uk/practitioners/multi-agency-procedures-and-resources/multi-agency-risk-assessment-conference-marac/>

In haar analyse stelt zij dat disclosure niet alleen een instrument van bescherming is, maar ook een middel om staten te houden aan hun verplichting om slachtoffers van huiselijk geweld actief te beschermen. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging tussen privacy, proportionaliteit en het recht op veiligheid.

Frequentie en kosten van aanvragen

Aanvankelijk is de uitvoering van Clare's Law gestart met een pilot. Die pilot liep van juli 2012 tot september 2013 in vier regio's: Gwent, Greater Manchester, Nottinghamshire en Wiltshire. Tijdens de pilot van Clare's Law werden in totaal 386 aanvragen geregistreerd. Hiervan werden 231 aanvragen ingediend via het 'Right to Ask' (waarbij burgers zelf informatie opvragen) en 155 via het 'Right to Know' (waarbij de politie proactief informatie deelt als er een risico wordt vermoed). In deze pilotfase kwam 98% van de aanvragen van vrouwen (380 van de 386). In totaal leidde dit alles tot 111 daadwerkelijke disclosures, waarbij relevante informatie over het geweldsverleden werd gedeeld. Aanvragen werden afgewezen wanneer er geen 'pressing need' (dringende noodzaak) was, wanneer er geen relevante informatie beschikbaar was, of wanneer de aanvraag niet voldeed aan de gestelde criteria.

De kosten per aanvraag waren aanzienlijk: gemiddeld £690 voor een 'Right to Ask'-aanvraag en £810 voor een 'Right to Know'-aanvraag. Deze kosten omvatten personeelsinzet voor screening, gesprekken, risicobehoedeling, multidisciplinaire overleggen, administratieve verwerking en, als er een disclosure plaatsvond, nazorg en begeleiding. Belangrijk detail is dat tijdens de pilot geen extra financiering werd verstrekt. De kosten werden 'geabsorbeerd' binnen de bestaande budgetten van de politie, wat extra druk zette op de beschikbare capaciteit.¹³ De kosten zijn relevant in het licht van bezuinigingen op publieke diensten: tussen 2011 en 2012 daalde de financiering voor de sector huiselijk geweld en seksueel misbruik van £7,8 miljoen naar £5,4 miljoen.¹⁴ In het eerste jaar van nationale uitrol (2014) werden 4724 aanvragen ingediend en 1938 disclosures gedaan.¹⁵ Het aantal aanvragen is in de afgelopen jaren in Engeland en Wales sterk verder gestegen. In het 2018/19 waren er circa 18.000 aanvragen, waarvan ongeveer 7.000 disclosures. In 2019/20 steeg dit naar 20.147 aanvragen en 8.715 disclosures. In 2020/21 verdubbelde het disclosure-aantal naar 17.438, bij een totaal van ruim 30.000 aanvragen. In 2021/22 waren er circa 38.000 aanvragen en ongeveer 20.000 disclosures. In 2022/23 liep het aantal aanvragen op tot 45.344, met circa 22.000 disclosures. Het meest recente jaar, 2023/24, laat een record zien: 58.612 aanvragen, waarvan ongeveer 24.505 disclosures.¹⁶

Het verschil tussen het aantal aanvragen via Right to Ask en het aantal proactieve disclosures via Right to Know wordt als structureel ervaren, hoewel er buiten de pilotfase geen specifieke cijfers lijken te zijn, die ook openbaar toegankelijk zijn. Het verschil wordt verklaard door een combinatie van juridische, organisatorische en culturele factoren: Proactieve disclosure (Right to Know) vereist een zwaardere toets op proportionaliteit en noodzaak. Politie moet aantonen dat er een 'pressing need' bestaat om informatie te delen, waarbij privacyrechten van de betrokkene zwaar wegen. Dit maakt korpsen terughoudend, zeker in een context waarin klachten of juridische claims kunnen volgen bij onterechte disclosure. Right to Know vraagt om actieve monitoring en risicobehoedeling door de politie, inclusief multidisciplinair overleg. Dit is arbeidsintensief en kostbaar. In tijden van beperkte capaciteit kiezen korpsen vaak voor een reactieve benadering: aanvragen van burgers (Right to Ask) worden behandeld, terwijl proactieve signalering minder prioriteit krijgt. Publieke campagnes, online aanvraagformulieren en hulpverleners die cliënten ondersteunen bij het indienen van verzoeken hebben de drempel voor Right to Ask verlaagd. Burgers en professionals weten deze route steeds beter te vinden, terwijl Right to Know afhankelijk blijft van interne signalering door de politie. Onderzoek toont aan dat korpsen sterk verschillen in hun interpretatie van de DVDS-richtlijnen.

¹³

https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a7c8dabed915d6969f45b17/DVDS_assessment_report.pdf

¹⁴ <https://trustforlondon.org.uk/research/measuring-impact-cuts-public-expenditure-provision-services-prevent-violence-against-women-and-girls/>

¹⁵

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/505434/2016-03-08_DVDS_report_final_.pdf

¹⁶ <https://www.statista.com/statistics/1440566/uk-clare-s-law-figures/>

Sommige korpsen hanteren een risicomijdende cultuur en beperken proactieve disclosures tot uitzonderlijke gevallen, terwijl anderen actiever zijn. Deze variatie versterkt het patroon waarin Right to Ask dominant blijft. Politie is extra voorzichtig bij proactieve disclosure vanwege juridische beperkingen rond spent convictions en onbewezen beschuldigingen. Dit vergroot de neiging om disclosure alleen te doen op verzoek, niet uit eigen beweging.¹⁷

Ervaringen elders

Het model is inmiddels ook ingevoerd in andere landen zoals Schotland, Noord-Ierland, Manitoba en Saskatchewan (Canada) Er is gepiloteerd in New South Wales (Australië) (Robinson, 2020; Lowe et al., 2023; Barlow, Walklate & Grace, 2024). In Spanje is nog geen officiële 'Clare's Law' ingevoerd zoals in het VK. Wel is er nieuws- en voorlichtingsmateriaal over de Britse wet, met uitleg en discussies over hoe zo'n systeem in Spanje nuttig zou zijn.¹⁸ In Zuid-Afrika is Clare's Law nog niet ingevoerd, maar er wordt wel onderzoek gedaan naar de toepasbaarheid van een vergelijkbare regeling. Zazo (2019) analyseert hoe disclosure zich verhoudt tot grondrechten zoals privacy en toegang tot informatie, en pleit voor wetswijzigingen om disclosure mogelijk te maken binnen het bestaande constitutionele kader. Volgens Lowe et al. (2023) is het essentieel om bij internationale vergelijking niet alleen te kijken naar de vorm van Clare's Law, maar ook naar de juridische grondslagen waarop deze rust. In Canada bijvoorbeeld is de regeling in sommige provincies wettelijk vastgelegd, terwijl in andere regio's beleidsregels volstaan. Deze verschillen beïnvloeden de rechtspositie van betrokkenen en de uitvoerbaarheid van het systeem.

Tot zover hier de bevindingen uit andere landen. In werkpakket 3 zal hier uitvoeriger op in worden gegaan. Een dergelijke internationale analyse is belangrijk om te begrijpen hoe in andere landen wordt omgegaan met juridische, praktische en ethische aspecten van disclosure. Dit biedt waardevolle lessen voor de Nederlandse context.

¹⁷

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/117902/5/DVDSguid_claresLaw_V7-14-08-23.pdf; <https://www.gov.uk/government/publications/domestic-violence-disclosure-scheme-factsheet>; <https://policinginsight.com/feature/analysis/why-police-in-england-and-wales-are-failing-to-warn-people-about-partners-previous-abuse/>

https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a7c8dabed915d6969f45b17/DVDS_assessment_report.pdf
¹⁸ <https://www.articulo14.es/actualidad/clares-law-la-ley-inglesa-que-permite-avisar-a-las-mujeres-de-que-su-pareja-es-un-maltratador-20251021.html>

3 *Ervaringen met Clare's Law in het Verenigd Koninkrijk*

3.1 *Goede bedoelingen en pr*

Clare's Law werd geïntroduceerd met de beste bedoelingen: het vergroten van de veiligheid van (potentiële) slachtoffers van huiselijk geweld door hen toegang te geven tot informatie over het gewelddadige verleden van hun partner. De publieke communicatie rondom de invoering van dit DVDS benadrukte empowerment en bescherming, en werd ondersteund door een emotioneel geladen campagne van de vader van Clare Wood, die na haar tragische dood pleitte voor meer transparantie (Barlow, Walklate & Grace, 2024).¹⁹ Deze presentatiewijze sloot aan bij bredere maatschappelijke verwachtingen van daadkrachtige overheidsinterventie en versterkte het beeld van de DVDS als een krachtig instrument tegen geweld. Maar terugkijkend wordt in de literatuur ook een aantal belangrijke kritiekpunten aangestipt, zoals: vragen over de helderheid van het doel en victim blaming, problemen rond data, de spanning tussen privacy en bescherming en problemen rond capaciteit, middelen, bureaucratie en organisatie. Een laatste punt is dat van nazorg aan potentiële slachtoffers. In dit hoofdstuk worden die verschillende aspecten langsgelopen.

3.2 *Vragen over de bekendheid en de helderheid van het doel en victim blaming*

Bekendheid

Uit kwalitatief onderzoek blijkt dat veel vrouwen niet op de hoogte zijn van het bestaan van Clare's Law, en dat de toegankelijkheid en bruikbaarheid van het systeem sterk varieert. Dit wijst op een kloof tussen beleid en praktijk, en onderstreept het belang van betere communicatie en ondersteuning (Renehan, 2021).

Bescherming en empowerment

De DVDS wordt gepresenteerd als een instrument voor bescherming en empowerment van slachtoffers van huiselijk geweld. In de praktijk blijkt echter dat deze doelen niet altijd worden bereikt. Deze nadruk op empowerment wordt kritisch besproken in de bundel *Can Criminal Justice Responses Empower Women?* (Duggan & Barlow, 2024), waarin Barlow, Walklate en Renehan (2024a, 2024b) betogen dat empowerment in de praktijk vaak afhankelijk is van de wijze van uitvoering. Hun onderzoek toont aan dat slachtoffers zich slechts empowered voelen wanneer disclosure gepaard gaat met passende ondersteuning. Zonder die ondersteuning kan de regeling juist leiden tot teleurstelling en een gevoel van verantwoordelijkheid voor hun eigen veiligheid, wat haaks staat op het oorspronkelijke doel. Slachtoffers kunnen zich verder verantwoordelijk voelen voor het niet handelen op basis van verkregen informatie, wat kan leiden tot schuldgevoelens en verhoogde kwetsbaarheid. Een aanvullende reflectie op deze problematiek wordt geboden door Renehan, Walklate & Barlow (2023). Zij benadrukken dat slachtoffers disclosure vaak ervaren als een moment van verhoogde kwetsbaarheid. Zonder passende ondersteuning kan het delen van informatie leiden tot schuldgevoelens, institutionele teleurstelling en een gevoel van verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid. De veronderstelling dat kennis over het gewelddadige verleden van een partner automatisch leidt tot het verlaten van de relatie is te simplistisch en miskent de complexiteit van afhankelijkheidsrelaties (Fitz-Gibbon & Walklate, 2017). Veel vrouwen willen niet per se de relatie beëindigen, maar wel dat het geweld stopt. Disclosure zonder passende nazorg kan hen juist in groter gevaar brengen. Er is daarom behoefte aan een herdefiniëring van het doel van de DVDS: van empowerment naar safeguarding, waarbij de nadruk ligt op risicobeperking en veiligheid in plaats van individuele verantwoordelijkheid (Renehan, Barlow, & Walklate, 2023; Barlow, Walklate & Renehan. 2023).

¹⁹ Deze boodschap wordt ook uitgedragen in publieke voorlichtingscampagnes, zoals die van de [criminalinjurieshelpline.co.uk](https://www.criminalinjurieshelpline.co.uk) (2025), waarin Clare's Law wordt gepresenteerd als een middel om jezelf te beschermen tegen partnergeweld: <https://www.criminalinjurieshelpline.co.uk>

Victim blaming

De onduidelijkheid over het doel van Clare's Law (is het bedoeld voor bescherming, empowerment of iets anders?) draagt bij aan het risico op victim blaming. Wanneer slachtoffers geen actie ondernemen na een disclosure, kan dit geïnterpreteerd worden als nalatigheid, terwijl emotionele, financiële en sociale afhankelijkheid vaak een rol speelt in hun besluitvorming. Zoals Fitz-Gibbon en Walklate (2017) stellen, legt de wet feitelijk de verantwoordelijkheid bij het slachtoffer om te handelen, wat problematisch is in situaties waarin barrières een veilige uitweg belemmeren. Een duidelijke definitie van het doel van de DVDS, in relatie tot bestaande bevoegdheden van de politie en ondersteunende diensten, is noodzakelijk om dit risico te beperken.

3.3 (Incomplete) data

Onderrapportage en incomplete data

Onderrapportage vormt een fundamenteel probleem voor de effectiviteit van Clare's Law. Slechts één op de vier slachtoffers meldt huiselijk geweld bij de politie, en niet alle daders hebben een strafblad. Veel zaken stranden vóór veroordeling, bijvoorbeeld door het terugtrekken van verklaringen (Fitz-Gibbon & Walklate, 2017). Hierdoor kan een persoon met een gewelddadig verleden onzichtbaar blijven in het systeem, wat leidt tot een vals gevoel van veiligheid bij aanvragers van informatie via Clare's Law. Deze bevinding wordt bevestigd door Barlow, Renahan & Walklate (2021), die op basis van interviews met slachtoffers concluderen dat een uitkomst van 'geen informatie beschikbaar' vaak leidt tot een vals gevoel van veiligheid, terwijl er wel degelijk sprake kan zijn van risico's. Dit probleem wordt versterkt door beperkte en inconsistente dataverzameling. De huidige richtlijnen focussen vooral op geslacht en etniciteit, terwijl andere relevante factoren, zoals seksuele oriëntatie, fysieke en mentale beperkingen, taalvaardigheid en sociaaleconomische status, nauwelijks worden meegenomen (Duggan, 2018). Voor effectieve monitoring en inclusieve toegang is uitbreiding van dataverzameling noodzakelijk, zowel op korpsniveau (wie vraagt aan, wat wordt gedeeld, hoe snel) als op uitvoeringsniveau (hoe wordt informatie gedeeld, wat gebeurt er daarna). Lowe et al. (2023) merken verder op dat het gebruik van Clare's Law sterk afhankelijk is van de kwaliteit en reikwijdte van politieregistraties. In veel gevallen wordt vooral vertrouwd op statische gegevens, zoals eerdere veroordelingen, terwijl dynamische risicofactoren, zoals recente meldingen of gedragsveranderingen, vaak buiten beeld blijven. Dit beperkt de voorspellende waarde van de informatie die wordt gedeeld.

Slachtofferhiërarchieën

De beperkte dataverzameling draagt bij aan het ontstaan van hiërarchieën in slachtofferschap. Niet alle slachtoffers hebben gelijke toegang tot Clare's Law of worden even serieus genomen. Mensen met een migratieachtergrond, een beperking of een lage sociaaleconomische status ervaren vaak extra drempels in het proces (Duggan, 2018). Bovendien is de regeling sterk gericht op vrouwelijke slachtoffers, waardoor mannelijke slachtoffers en mensen buiten de cisgender-normen minder zichtbaar zijn. Deze hiërarchieën ondermijnen het inclusieve karakter dat Clare's Law zou moeten hebben. Zonder bredere en systematische dataverzameling blijft het risico bestaan dat bepaalde groepen structureel worden uitgesloten van bescherming en ondersteuning. Lowe et al. (2023) signaleren bovendien dat technologische ongelijkheid een barrière vormt: toegang tot Clare's Law vereist digitale vaardigheden en vertrouwen in de politie, wat niet voor alle groepen vanzelfsprekend is. In 2023 publiceerde de Home Office een Easy Read-versie van Clare's Law, bedoeld om de regeling toegankelijk te maken voor mensen met een verstandelijke beperking of lage taalvaardigheid.²⁰

²⁰

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/117902/5/DVDSguid_claresLaw_V7-14-08-23.pdf

3.4 **Privacy versus bescherming**

De positie van degene waarover informatie wordt gedeeld

Clare's Law brengt een fundamenteel spanningsveld met zich mee tussen het recht op privacy van vermeende daders en het recht op veiligheid van potentiële slachtoffers. Disclosure kan ingrijpende gevolgen hebben voor de persoon over wie informatie wordt gedeeld, denk aan schade aan sociale relaties, werk, of het proces van rehabilitatie. Daarbij is er weinig inspraak of 'recht op weerwoord' voor deze betrokkene, mede doordat de politie vaak kiest om hem of haar niet te betrekken uit voorzorg voor het slachtoffer (Fitz-Gibbon & Walklate, 2017). Ook Lowe et al. (2023) benadrukken dat disclosure ingrijpende gevolgen kan hebben voor de betrokkene, en dat het recht op privacy zorgvuldig moet worden afgewogen tegen het recht op bescherming. Zij pleiten voor duidelijke juridische kaders en ethische richtlijnen om deze belangen in balans te brengen. Naast juridische spanningen roept disclosure ook normatieve vragen op over de morele agency van mensen met een geweldsverleden. Met morele agency wordt bedoeld: het vermogen van een persoon om als verantwoordelijk en waardig individu te worden erkend, ondanks een verleden van geweld. Hadjimatheou (2023) stelt dat disclosure-regelingen zoals Clare's Law, hoewel minder stigmatiserend dan bijvoorbeeld werkgeverschecks, toch het risico in zich dragen dat mensen met een strafblad worden gereduceerd tot hun verleden. Dit kan hun recht op waardigheid en herstel ondermijnen, vooral wanneer informatie zonder context wordt gedeeld. Disclosure moet daarom niet alleen juridisch proportioneel zijn, maar ook ethisch verantwoord, met oog voor de mens achter het dossier.

Spent convictions en juridische spanningen

Een bijzonder juridisch en ethisch spanningsveld ontstaat rondom het delen van spent convictions. In het Verenigd Koninkrijk verwijst dit naar veroordelingen die volgens de Rehabilitation of Offenders Act 1974 als 'vergeten' moeten worden beschouwd, omdat de persoon na verloop van tijd als gerehabiliteerd wordt gezien. Grace (2015a) benadrukt dat deze veroordelingen in principe niet gedeeld mogen worden via Clare's Law, terwijl niet-bewezen beschuldigingen, arrestaties en sepots soms wél worden gedeeld. Dit leidt tot een paradox: juridisch afgesloten feiten blijven privé, terwijl onbewezen of niet-vervolgde incidenten toch kunnen leiden tot disclosure. Dit roept vragen op over proportionaliteit, transparantie en rechtszekerheid. Het risico op stigmatisering is reëel, zeker wanneer informatie wordt gedeeld zonder context of zonder dat de betrokkene de kans krijgt om te reageren. Grace pleit daarom voor duidelijke juridische kaders die de belangen van alle betrokkenen zorgvuldig afwegen, en voor versterkte samenwerking tussen politie en hulpverleningsinstanties om disclosure verantwoord en rechtvaardig toe te passen.

3.5 **Capaciteit, middelen, bureaucratie en organisatie**

Capaciteit en middelen

Disclosure-aanvragen in het kader van huiselijk geweld zijn zowel arbeidsintensief als kostenintensief. In tijden van bezuinigingen kan dit ten koste gaan van andere essentiële diensten, zoals opvangvoorzieningen, onafhankelijke vertrouwenspersonen (IDVA's) en casemanagement (Grace, 2022). De uitvoering van Clare's Law is bovendien afhankelijk van de capaciteit van lokale politiekorpsen, die sterk varieert. Sommige korpsen beschikken over gespecialiseerde teams en digitale systemen om disclosure efficiënt af te handelen, terwijl andere korpsen kampen met personeelstekorten en verouderde processen (Fitz-Gibbon & Walklate, 2017). Dit leidt tot ongelijkheid in bescherming en toegang tot informatie. Uit analyses blijkt dat het percentage aanvragen dat leidt tot disclosure sterk varieert tussen politiekorpsen: sommige korpsen geven informatie vrij bij 75% van de aanvragen, andere bij minder dan 30%, en minstens één korps slechts bij 5%. Deze verschillen zijn niet alleen het gevolg van capaciteit, maar ook van lokale interpretaties en risicomijdende cultuur binnen de politie.²¹ Op dat punt van regionale verschillen wordt zo nog eens teruggekomen.

²¹ <https://policinginsight.com/feature/analysis/why-police-in-england-and-wales-are-failing-to-warn-people-about-partners-previous-abuse/>

Hoewel de wettelijke termijn voor informatieverstrekking is verkort van 35 naar 28 dagen, blijkt dit in de praktijk vaak langer te duren (Hadjimatheou & Grace, 2021). Deze termijn is sinds 2023 vastgelegd in de officiële richtlijnen van de Home Office, waarmee de politie verplicht wordt deze termijn aan te houden bij disclosure-aanvragen.²² In acute situaties is deze termijn te lang, zeker wanneer het slachtoffer zelf de aanvraag doet en er sprake is van directe dreiging of betrokkenheid van kinderen. Disclosure kan in uitzonderlijke gevallen sneller plaatsvinden wanneer er sprake is van acute dreiging, betrokkenheid van kinderen of wanneer professionals de aanvraag doen, omdat de politie dan prioriteit geeft en minder aanvullende verificatie nodig is (Barlow, Walklate & Grace, 2024).

Daarnaast is de impact op vervolgingen beperkt. Ondanks de invoering van disclosure-regelingen is het aantal vervolgingen voor huiselijk geweld niet significant gestegen. Dit komt doordat disclosure primair gericht is op risicobeperking en preventie, niet op strafrechtelijke vervolging. Veel slachtoffers doen na disclosure geen aangifte, vaak door afhankelijkheidsrelaties, angst voor escalatie of gebrek aan vertrouwen in het systeem. Daarnaast ontbreekt een structurele koppeling tussen disclosure en vervolgingspraktijk, waardoor de regeling vooral een informatief instrument blijft. Dit onderstreept dat Clare's Law slechts effectief kan zijn als onderdeel van een bredere aanpak waarin preventie, ondersteuning en vervolging beter op elkaar worden afgestemd (Barlow, Walklate, & Renehan, 2023).

Bureaucratie en organisatie

De regeling wordt in Engeland en Wales doorgaans uitgevoerd door de politie, maar dit is niet altijd passend. In Manitoba (Canada) verloopt disclosure via gespecialiseerde hulporganisaties, waarbij ondersteuning en risicobeoordeling direct worden geïntegreerd in het proces (Duggan, 2018). Dit model verdient serieuze overweging, zeker voor slachtoffers die wantrouwen hebben jegens politie of extra ondersteuning nodig hebben.

Empirisch onderzoek toont aan dat slachtoffers disclosure liever ontvangen via een Independent Domestic Violence Advisor (IDVA) dan via de politie. Een IDVA is een gespecialiseerde hulpverlener die slachtoffers van huiselijk geweld ondersteunt bij veiligheidsplanning, risicobeoordeling en het navigeren van juridische en hulpverleningsroutes. IDVA's werken vaak samen met politie en hulpinstanties, maar bieden een vertrouwelijker en trauma-sensitiever alternatief voor disclosure. Hun betrokkenheid vergroot de kans dat slachtoffers de verstrekte informatie begrijpen en er veilig mee omgaan (Renehan, Barlow & Walklate, 2023).

Een ander knelpunt is de al eerdergenoemde inconsistentie tussen regio's. De uitvoering verschilt sterk per politiekorps, wat leidt tot een 'postcode lottery': of je informatie krijgt hangt af van waar je woont (Hadjimatheou & Grace, 2021). Sommige korpsen hanteren een risicomijdende benadering, terwijl anderen disclosure actief inzetten als beschermingsmaatregel. Er is dringend behoefte aan duidelijke nationale richtlijnen over best practices, inclusief hoe informatie moet worden overgedragen, vooral wanneer er géén informatie beschikbaar is. Slachtoffers kunnen ten onrechte denken dat ze veilig zijn als er niets wordt gedeeld, terwijl het ontbreken van informatie niet betekent dat er geen risico is (Grace, 2015a). Grace (2015a, 2015b, 2022) heeft in dit verband gewezen op de juridische ambiguïteit van Clare's Law: de regeling is niet statutair verankerd, maar gebaseerd op beleidsrichtlijnen van het Britse Home Office. Dit maakt de juridische basis kwetsbaar en afhankelijk van interpretatie, wat leidt tot uiteenlopende praktijken tussen politiekorpsen. Sommige korpsen hanteren een risicomijdende benadering en delen informatie terughoudend, terwijl anderen disclosure actief inzetten als beschermingsmaatregel.

3.6 Nazorg

Symboliek versus structurele bescherming

In hun kritische analyse van Clare's Law stellen Fitz-Gibbon en Walklate (2017) dat deze maatregel, hoewel symbolisch krachtig als erkenning van het probleem van huiselijk geweld, in de praktijk slechts beperkte bescherming biedt aan slachtoffers (zie ook Duggan, 2019).

²² <https://www.gov.uk/government/news/faster-information-for-victims-of-domestic-abuse>

De wet legt de nadruk op individuele verantwoordelijkheid door slachtoffers te informeren over het gewelddadige verleden van hun (ex-)partner, maar biedt weinig structurele ondersteuning of preventie. Door ongelijkheid in toepassing tussen politiekorpsen en het ontbreken van nazorg, blijft de impact van Clare's Law beperkt. De auteurs pleiten daarom voor een bredere hervorming waarin disclosure wordt gekoppeld aan hulpverlening, gedragsinterventies en institutionele verantwoordelijkheid).

Herhaald slachtofferschap en gebrek aan nazorg

Caple en Bland (2024) onderzochten herhaald slachtofferschap onder aanvragers van het Domestic Violence Disclosure Scheme (DVDS), ook wel bekend als Clare's Law. Uit hun analyse van 'Right to Ask'-aanvragen bij Avon & Somerset Police blijkt dat 80% van de aanvragers al eerder slachtoffer was van huiselijk geweld, en dat disclosure in veel gevallen niet leidt tot vermindering van risico's. Integendeel, bij eerdere slachtoffers neemt de kans op herhaald geweld juist toe wanneer disclosure plaatsvindt zonder voldoende nazorg. De auteurs waarschuwen dat het delen van informatie zonder robuuste ondersteuning en veiligheidsplanning kan leiden tot een verhoogd risico. Zij pleiten voor een DVDS dat niet alleen juridisch verankerd is, maar ook praktisch wordt ondersteund met hulpverlening, risicobeoordeling en structurele follow-up.

3.7 Aanbevelingen uit de literatuur

Tien jaar ervaring met Clare's Law

In 2023 heeft de Home Office een consultatie uitgevoerd om de richtlijnen voor het Domestic Violence Disclosure Scheme (DVDS) te actualiseren. Op basis van deze consultatie zijn beleidsmatige verbeteringen doorgevoerd, waaronder de verkorting van de termijn voor informatieverstrekking van 35 naar 28 dagen, aanbevelingen voor snellere procedures en betere monitoring en meer consistentie tussen politiekorpsen. Deze beleidsversterking is bedoeld om de bescherming van (potentiële) slachtoffers te verbeteren en de uitvoering van Clare's Law te uniformeren binnen Engeland en Wales.²³ Parallel daaraan verscheen in 2024 het rapport *Domestic Violence Disclosure Schemes: Ten Years On*, opgesteld door Barlow, Walklate en Grace in opdracht van het College of Policing. Dit rapport biedt een wetenschappelijke evaluatie van tien jaar praktijkervaring met Clare's Law en benadrukt de noodzaak van een herdefiniëring van het doel van disclosure, van empowerment naar safeguarding. Het rapport onderstreept het belang van structurele nazorg, standaardisering van procedures en betere afstemming tussen politie en hulpverlening.

Verhelder het doel van Clare's Law

Verschillende auteurs pleiten voor een herdefiniëring van het doel van Clare's Law. In plaats van te focussen op empowerment via informatie, zou de regeling moeten worden gepositioneerd als een instrument voor safeguarding. Disclosure moet worden ingebed in bredere veiligheidsmaatregelen en hulpverlening (Barlow, Walklate & Grace, 2024; Grace, 2022). Het College of Policing adviseert om hierover nationale gesprekken te starten, zodat het doel van de regeling helder wordt gecommuniceerd en afgestemd op de praktijk van risicobeperking (Barlow, Walklate & Grace, 2024).

Verbeter dataverzameling en monitoring

De effectiviteit van Clare's Law wordt beperkt door gebrekkige en inconsistente dataverzameling. Aanbevolen wordt om systematisch data te verzamelen over wie aanvragen doet, welke informatie wordt gedeeld, en wat de uitkomsten zijn. Daarbij moeten ook variabelen als seksuele oriëntatie, beperking, taalvaardigheid en sociaaleconomische status worden meegenomen om inclusie te bevorderen (Duggan, 2018; zie ook McCulloch et al., 2021 voor een bredere analyse van dataverzameling en inclusie binnen het juridische systeem rond huiselijk geweld).

²³ <https://www.gov.uk/government/consultations/domestic-violence-disclosure-scheme-guidance/outcome/domestic-violence-disclosure-scheme-guidance-consultation-government-response-accessible-version>

Het College pleit voor verbetering van dataverzameling en analyse, en voor het koppelen van DVDS-data aan herhaald slachtofferschap en daderschap (Barlow, Walklate & Grace, 2024).

Versnel disclosure bij acuut risico

De huidige termijn van 28 dagen is in veel gevallen te lang, zeker bij acute dreiging. Snellere procedures, zoals de Vanguard-methodologie van Lancashire Constabulary, tonen aan dat disclosure ook binnen enkele dagen mogelijk is. Deze aanpak berust op multidisciplinaire samenwerking en snelle risicobeoordeling (Barlow, Walklate & Grace, 2024). Het College adviseert om de termijn voor informatieverstrekking verder te verkorten, vooral bij aanvragen van slachtoffers zelf (Barlow, Walklate & Grace, 2024; Barlow & Walklate, 2025).

Herzie de manier van informatieverstrekking

Disclosure via de politie is niet altijd passend. In Canada (Manitoba) verloopt dit via gespecialiseerde hulporganisaties, wat als veiliger en toegankelijker wordt ervaren. Ook in het VK blijkt dat slachtoffers disclosure liever ontvangen via een Independent Domestic Violence Advisor (IDVA), die ondersteuning biedt bij het interpreteren van informatie en het plannen van vervolgstappen (Renahan, Barlow & Walklate, 2023). Het College stelt dat er duidelijkheid moet komen over wie het beste disclosure kan uitvoeren – politie of hulporganisaties – afhankelijk van de context en behoeften van het slachtoffer (Barlow, Walklate & Grace, 2024).

Standaardiseer procedures

De uitvoering van Clare's Law verschilt sterk per regio. Nationale standaardisering van procedures, termijnen en dataverzameling is noodzakelijk om gelijke toegang en bescherming te garanderen. Dit vraagt om duidelijke richtlijnen vanuit het College of Policing en structurele training van politiefunctionarissen (Hadjimatheou & Grace, 2021). Het College roept op tot nationale afstemming van werkwijzen en prioritering van aanvragen van slachtoffers zelf (Barlow, Walklate & Grace, 2024).

Zorg voor structurele nazorg en ondersteuning

Disclosure zonder nazorg kan averechts werken en het risico op herhaald geweld vergroten. Aanbevolen wordt om altijd nazorg te bieden, ongeacht of er informatie wordt gedeeld. Dit omvat toegang tot hulpverlening, veiligheidsplanning en psychosociale ondersteuning (Caple & Bland, 2024; Fitz-Gibbon & Walklate, 2017). Het College adviseert dat alle politiekorpsen standaard nazorg moeten bieden en hun personeel moeten trainen in het voorkomen van victim blaming (Barlow, Walklate & Grace, 2024).

Investeer in training en cultuurverandering

Het College of Policing benadrukt dat effectieve uitvoering van Clare's Law niet alleen afhankelijk is van procedures, maar ook van de houding en vaardigheden van professionals. Structurele training is nodig om victim blaming te voorkomen en trauma-sensitieve disclosure te bevorderen. Dit vraagt om een cultuur waarin bescherming en samenwerking centraal staan (Barlow, Walklate & Grace, 2024).

Communicatie en bewustwording

Daarnaast pleit het College voor nationale campagnes om het doel en de werking van Clare's Law helder te communiceren naar zowel professionals als het publiek. Realistische verwachtingen en betere informatievoorziening kunnen teleurstelling en misinterpretatie voorkomen en zorgen dat disclosure wordt gezien als onderdeel van een bredere veiligheidsstrategie (Barlow, Walklate & Grace, 2024). Barlow & Walklate (2024) benadrukken overigens dat er behoefte is aan een nationale dialoog over het doel van Clare's Law. Deze dialoog zou moeten verschuiven van een focus op 'empowerment' naar 'safeguarding', zodat duidelijk wordt wat de regeling wel en niet kan bereiken. Een dergelijke conversatie kan ook prioritering van verzoeken (vooral van slachtoffers zelf), uniforme dataverzameling en verdere verkorting van termijnen agenderen. Het College of Policing wordt in de Britse context genoemd als trekker van deze dialoog; voor Nederland ligt hier een rol voor het Ministerie van Justitie en Veiligheid in samenwerking met politie en hulporganisaties.

Aanbevelingen op verschillende niveaus

Barlow en Walklate (2024) maken overigens een onderscheid tussen aanbevelingen op nationaal niveau en op korpsniveau. Voor nationale sturing (in het VK door het College of Policing) adviseren zij om een brede, landelijke conversatie te starten over het doel van Clare's Law, waarbij de focus verschuift van empowerment naar safeguarding. Deze dialoog moet ook prioritering van verzoeken van slachtoffers zelf, uniforme dataverzameling en verdere verkorting van termijnen agenderen. Daarnaast pleiten zij voor een nationale discussie over wie disclosure het beste kan uitvoeren, bijvoorbeeld politie of gespecialiseerde hulpverleners zoals IDVA's.

Voor individuele korpsen ligt de nadruk op praktische uitvoering: het prioriteren van verzoeken van slachtoffers zelf, het bieden van nazorg ongeacht of er informatie wordt gedeeld, het verbeteren van interne dataverzameling (inclusief koppeling aan herhaald slachtofferschap en daderschap) en het trainen van medewerkers om victim blaming te voorkomen. Deze tweedeling onderstreept dat effectieve implementatie niet alleen vraagt om beleidsmatige keuzes op landelijk niveau, maar ook om concrete organisatorische maatregelen binnen korpsen.

4 Juristen aan het woord

4.1 Opzet en werkwijze van het groepsinterview

Doel en context

Het juridische groepsinterview had als doel het kritisch verkennen van de juridische randvoorwaarden voor een Nederlandse variant van Clare's Law. Het diende de beleidsdiscussie te voeden met juridische praktijkkennis en uitvoeringsperspectief, en sloot aan bij een lopende literatuurverkenning van ervaringen in het Verenigd Koninkrijk.

4.2 De respondenten

Alle deelnemers namen vrijwillig deel en hebben een consentformulier getekend. Aan het begin van het gesprek is om toestemming gevraagd om de sessie op te nemen ten behoeve van de uitwerking van het gespreksverslag. De groep is geïnformeerd over doel van het onderzoek. Aanvankelijk was het uitgangspunt dat de deelnemers anoniem zouden worden weergegeven in het verslag, om hen maximale vrijheid te geven in hun reflecties. Tijdens de introductie kwam echter een opvallende wending: alle respondenten gaven expliciet aan dat zij graag met naam en functie genoemd wilden worden. Hun motivatie was helder en principieel: het onderwerp is van groot maatschappelijk belang, en zij wilden verantwoordelijkheid nemen voor hun bijdrage aan het debat. Door hun expertise en positie zichtbaar te maken, hopen zij niet alleen nuance toe te voegen aan de discussie, maar ook het gewicht van juridische praktijkervaring in beleidsvorming te benadrukken.

De volgende respondenten hebben aan groepsinterview deelgenomen:

- Danée Buis – Jurist bij een forensische zorgspecialist (TBS-kliniek, Utrecht)
- Ariane Hendriks – Docent familierecht en jeugdrecht, Tilburg University/ voormalig familierechtadvocaat
- Renske Hoff – Juridisch medewerkster bij De Vries Van Spanje advocaten en coördinator Peter R. de Vries Foundation
- Saskia Schuijs – Jurist bij Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond
- Jolande ter Avest – Familierechtadvocaat bij Avest Advocaten, gespecialiseerd in complexe scheidingen en huiselijk geweld
- Ingrid Vledder – Advocaat personen- en familierecht bij Reach Advocaten in Amsterdam, docent, coauteur van 'Met liefde heeft het niets te maken. Over het herkennen en stoppen van intieme terreur' uit 2025

4.3 Verslag van het gesprek

4.3.1 Inleiding en start van het gesprek

Het gesprek begon met een korte introductie door de onderzoeker, waarin het doel van de bijeenkomst werd toegelicht: het verkennen van randvoorwaarden voor een Nederlandse variant van Clare's Law. Na een voorstelronde, waarin deelnemers zich presenteerden, werd kort uitgelegd wat Clare's Law inhoudt en welke ervaringen en kritiepunten uit het literatuuronderzoek naar de ervaringen met deze wet in het Verenigd Koninkrijk bekend zijn.

Hoewel de intentie was om direct de vooraf opgestelde vragen te behandelen, kozen de deelnemers ervoor om eerst stil te staan bij een principiële vraag: 'Moeten we dit in Nederland überhaupt invoeren?' Deze vraag kwam spontaan van meerdere deelnemers en zette de toon voor een kritische, maar constructieve discussie. De houding was niet afwijzend; men erkende dat Clare's Law een goed instrument is, maar vroeg zich af of de huidige Nederlandse context op dit moment voldoende basis biedt voor een veilige en effectieve invoering.

De discussie verschoof al snel naar prioritering. Een deelnemer verwoordde het kernachtig: 'Je kunt de euro maar één keer uitgeven; eerst moeten we zorgen dat aangiftes worden opgenomen en vervolgd.' Anderen wezen op ook al uit de literatuur over het Verenigd Koninkrijk

bekende aspecten als het risico van schijnveiligheid en victim blaming als disclosure wordt ingevoerd zonder robuuste keten en nazorg. Tegelijkertijd benadrukten de deelnemers dat deze kritische houding niet betekent dat Clare's Law wordt verworpen. Integendeel: het werd gezien als een waardevol instrument voor de toekomst, mits de randvoorwaarden stevig zijn geborgd.

Deze reflectie vormde een natuurlijke brug naar de vooraf geplande thema's. Vanuit de vraag naar wenselijkheid werd duidelijk waarom de drie blokken van het onderzoek essentieel zijn:

- *Juridische grondslagen en verankering*

Welke juridische basis is nodig voor een Nederlandse variant van Clare's Law? In het Verenigd Koninkrijk was de regeling lange tijd gebaseerd op beleidsrichtlijnen, wat leidde tot juridische ambiguïteit en uiteenlopende interpretaties tussen korpsen. Is een wettelijke verankering noodzakelijk om rechtszekerheid en consistentie te waarborgen? Hoe verhoudt een Nederlandse regeling zich tot de AVG, die strafrechtelijke gegevens strikt beschermt? Hoe kan disclosure juridisch worden gelegitimeerd, en welke procedures zijn nodig voor bezwaar, inzage en correctie?

- *Toegang en criteria*

Wie mag informatie opvragen? Alleen (ex-)partners, of ook familieleden, hulpverleners, bureaus? In het VK mogen ook derden een aanvraag doen, maar dit roept vragen op over proportionaliteit en privacy. Wat zijn de criteria voor het delen van informatie? Alleen bij veroordelingen, of ook bij meldingen, sepiots of politiecontacten? Hoe wordt juridisch en ethisch verantwoord omgegaan met niet-vervolgde incidenten, sepiots of oude delicten? Moet er een verjaringstermijn gelden?

- *Rechten en bescherming*

Hoe wordt het recht op privacy van de betrokkene afgewogen tegen het recht op veiligheid van het slachtoffer? Disclosure kan ingrijpende gevolgen hebben voor de persoon over wie informatie wordt gedeeld, zonder inspraak of recht op weerwoord. Zijn er duidelijke kaders voor bezwaar, inzage of correctie van gedeelde informatie? Hoe wordt de regeling afgestemd op mensenrechtenverplichtingen? En hoe wordt nazorg georganiseerd om te voorkomen dat slachtoffers met informatie worden achtergelaten zonder bescherming?

Zo ontstond een dialoog waarin de strategische vraag, *wanneer en onder welke voorwaarden?*, werd verbonden aan praktische en juridische haalbaarheid.

4.3.2 *Juridische grondslagen en verankering in de wet*

Formele wettelijke basis

De deelnemers waren het erover eens dat een Nederlandse variant van Clare's Law niet kan rusten op louter beleidsrichtlijnen, zoals in het Verenigd Koninkrijk lange tijd het geval was. Beleidsregels creëren juridische ambiguïteit en leiden tot verschillen in uitvoering tussen regio's, wat de rechtszekerheid aantast. Gezien de gevoeligheid van strafrechtelijke persoonsgegevens, de noodzaak van uniforme toepassing en de bescherming van betrokkenen, is een formele wettelijke basis onmisbaar.

AVG-spanning en disclosure

De AVG beschermt strafrechtelijke gegevens zeer strikt. Het delen van dergelijke informatie vereist een vitaal belang en een directe noodzaak. Een louter vermoeden of wens om informatie te verkrijgen is onvoldoende voor rechtmatige verstrekking. Bovendien wringt de verplichting tot kennisgeving: de betrokkene heeft in beginsel recht op inzage, correctie en bezwaar.

Informereren kan echter veiligheidsrisico's opleveren in situaties van intieme terreur (zie ook de volgende subparagraaf), terwijl niet informeren de rechtsbescherming aantast. Dit spanningsveld vraagt om precisie en uitzonderingsgronden die wettelijk zijn vastgelegd.

Informatiebasis, bezwaar, inzage en correctie

Disclosure op basis van meldingen, sepots of politiemutaties werd door de groep als bijzonder kwetsbaar bestempeld. Deze gegevens zijn vaak niet getoetst door een rechter, kunnen onvolledig of onjuist zijn en zijn moeilijk te corrigeren (plegers kunnen dan ook Clare's Law misbruiken). Zonder robuuste procedures voor bezwaar en correctie is het risico op onjuiste reputatieschade aanzienlijk. Tegelijkertijd werd benadrukt dat achter sepots soms zeer ernstige zaken schuilgaan. *'Bij sepots kunnen ook hele heftige zaken zitten; als je die niet meeneemt, mis je cruciale informatie'*, waarschuwde een deelnemer. Zij vervolgt haar uitleg: *'Probleem is dat in Nederland een heel groot deel van de aangiften van huiselijk geweld bij de politie²⁴ geseponeerd doordat er onvoldoende bewijs is of onvoldoende tijd. Een sepot betekent daardoor in feite niets. Sepots niet meenemen is zeer onverstandig omdat dan vitale informatie wordt gemist.'* Dit maakt de afweging complex: enerzijds bescherming tegen misbruik en fouten, anderzijds het voorkomen dat gevaarlijke patronen buiten beeld blijven.

²⁴ Er wordt onderscheid gemaakt tussen sepots door de politie en sepots door het Openbaar Ministerie (OM). Een OM-sepot is een formele beslissing om een zaak niet te vervolgen, bijvoorbeeld wegens onvoldoende bewijs of algemeen belang, en wordt geregistreerd in het OM-systeem. Een politiesepot is informeel: het betreft situaties waarin de politie een aangifte niet opneemt of ontmoedigt, of een zaak niet doorstuurt naar het OM.

Aangifte, advies en vervolging: een afnemende trechter

Als extra context bij dit onderdeel van het groepsgesprek wordt hier een aantal cijfers op een rij gezet:

- In Nederland zijn er jaarlijks ongeveer 1,3 miljoen slachtoffers van huiselijk geweld.²⁵
- In 2024 ontving Veilig Thuis 129.250 meldingen.²⁶ In het eerste halfjaar van 2025 kwamen er bij Veilig Thuis 66.270 meldingen binnen.²⁷
- Tussen 2020 en 2024 zijn er 354.024 incidenten van huiselijk geweld geregistreerd bij de politie. Dit zijn bij politie geregistreerde incidenten met een projectcode huiselijk geweld, aangevuld met incidenten met o.a. een Veilig Thuis formulier. Er is geen uitsplitsing gemaakt naar aangiften en meldingen.²⁸
- Wanneer slachtoffers wél aangifte doen, belandt slechts een klein deel van deze zaken in de vervolgingsketen. Specifieke cijfers over vervolging en veroordeling van huiselijk geweld ontbreken, omdat deze zaken worden geregistreerd onder bredere categorieën van geweld. Volgens het Openbaar Ministerie werden in 2024 ongeveer 8.500 zaken van huiselijk geweld ingenomen.²⁹ Er zijn geen openbare gegevens beschikbaar over het exacte aantal veroordelingen voor huiselijk geweld in 2024. Evenmin zijn er openbare cijfers bekend over het aantal septs³⁰ bij huiselijk geweldzaken.

Het is zorgelijk dat er zo weinig transparante gegevens beschikbaar zijn over huiselijk geweld, vooral over aangiften, septs en veroordelingen. Deze lacunes maken het moeilijk om de effectiviteit van de strafrechtelijke aanpak te beoordelen. Wat we wél weten, is dat de formele keten van melding naar vervolging steeds smaller wordt. Met het smaller worden van de formele keten bedoelen we dat van alle meldingen slechts een steeds kleiner deel doorstroomt naar aangifte, onderzoek, vervolging en uiteindelijk veroordeling. Dat roept een fundamentele vraag op: wat komt er in Nederland boven water als iemand in het kader van een regeling zoals Clare's Law navraag doet bij de politie?

Een extra complicatie is dat psychisch geweld en dwingende controle in Nederland nog beperkt strafbaar zijn gesteld.³¹ Hierdoor blijven de gevaarlijkste patronen vaak buiten beeld in politieregistraties. Dit vergroot het risico op schijnveiligheid: een uitkomst van 'geen informatie beschikbaar' betekent niet dat er geen risico is. Voor een disclosure-regeling is het daarom cruciaal om te overwegen hoe signalen van psychisch geweld – bijvoorbeeld uit Veilig Thuis-meldingen of risicotaxaties – kunnen worden meegenomen.

Een van de respondenten komt dan ook tot de volgende conclusie: *'Om Clare's Law effectief te laten zijn, dient eerst prioriteit te worden gegeven aan opsporing en het daadwerkelijk veel vaker vervolgen van huiselijk geweld omdat er anders schijnveiligheid ontstaat, hetgeen eenvoudig tot victim blaming kan leiden: Er is niks bekend bij de politie, dus is er met meneer niets aan de hand – dit viert nu al hoogtij'.*

²⁵ <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2025/impactmonitor-aanpak-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling-2025/3-omvang-aard-en-kenmerken>

²⁶ <https://www.staatvenz.nl/kerncijfers/huiselijk-geweld-en-kindermishandeling>

²⁷ <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/84847NED>

²⁸ Tweede Kamer der Staten-Generaal. (2025). Huiselijk geweld en femicide in Nederland: Wat vertellen de cijfers van 2020–2024 ons? Den Haag: Tweede Kamer, <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D33282>

²⁹ <https://www.huiselijkgeweld.nl/documenten/2025/05/12/openbaar-ministerie-jaarbericht-2024>

³⁰ Zie wel nog uit een ouder rapport: 'Het aandeel voorwaardelijke beleidssepts als afdoening bij huiselijk geweldstrafzaken is hoog en is in het afgelopen decennium toegenomen. In de periode 2012 tot en met 2015 is een kwart van alle huiselijk geweldstrafzaken in Nederland afgedaan met een voorwaardelijk beleidssepot. Er is sprake van een beleidssepot indien een succesvolle vervolging weliswaar haalbaar is, maar op grond van het algemeen belang vervolging onwenselijk is en het Openbaar Ministerie (OM) daarom afziet van vervolging' (Beijersbergen & Kros, 2021: 5).

³¹ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/10/16/psychisch-geweld-wordt-strafbaar>

Wie stelt de regels op en wie voert ze uit?

De groep uitte zorgen over de praktische uitvoering en de vraag wie de regels opstelt. Beleidslijnen die zonder praktijkkennis worden ontwikkeld, kunnen nieuwe risico's creëren. 'Ik zie gelijk beren op de weg. Je moet bij alles wat je doet mensen betrekken die weten hoe dynamieken werken,' aldus een jurist. Er werd gewezen op het gevaar van een te brede toepassing: richtlijnen die niet zorgvuldig zijn afgebakend kunnen leiden tot, misbruik of schijnveiligheid.

4.3.3 Toegang en criteria

Aandacht voor complexe fenomenen

Geweld kan zich op complexe wijze manifesteren. De deelnemers benadrukten dat intieme terreur een bijzonder complex fenomeen is, waarin geweldspatroon niet altijd eenduidig verloopt. Het gaat vaak om patroonmatig psychisch geweld, dat in Nederland nog onvoldoende strafbaar is gesteld. Hierdoor zou een disclosure-regeling zoals Clare's Law een groot deel van de gevaarlijkste situaties niet afdekken. Tegelijkertijd werd gewezen op het risico van wederzijds geweld en strategisch misbruik: in complexe scheidingen kan een partij een aanvraag doen om de ander in een kwaad daglicht te zetten. *'Dan is degene die het eerst naar de politie rent om een aanvraag te doen, degene die wint'*, aldus een deelnemer. De groep zag hierin een fundamenteel dilemma: hoe voorkom je dat een regeling bedoeld om slachtoffers te beschermen, wordt ingezet als wapen in conflictsituaties?

Aandacht voor verschillende groepen slachtoffers

Er is aandacht nodig voor mannen en LHBTI-slachtoffers. Een regeling die vooral uitgaat van het heteroseksuele normbeeld en alleen vrouwen als slachtoffer vergroot blinde vlekken en kan bescherming ongelijk maken.

Wie mag informatie opvragen?

De praktijk in het Verenigd Koninkrijk staat ook andere betrokkenen dan het slachtoffer toe. De deelnemers aan het groepsinterview vinden dit in de Nederlandse context:

- *Algemene generalistische hulpverleners*

Het wordt beter geacht als deze generalisten geen toegang krijgen tot informatie. Zij missen de expertise om informatie te duiden, wat kan leiden tot escalatie of victim blaming.

- *Gespecialiseerde hulpverlening*

Als toegang al wordt toegestaan, dan uitsluitend via organisaties met bewezen expertise in huiselijk geweld (bijvoorbeeld vrouwenopvang), en onder strikte criteria en veiligheidskaders.

- *Crisisdiensten (zoals ingericht bij de Jeugdbescherming of Veilig Thuis)*

Disclosure mag alleen plaatsvinden bij vitaal belang en directe noodzaak (bijvoorbeeld voor de veiligheid van kinderen), vergelijkbaar met het Britse Right to Know.

- *Familie*

Alleen in uitzonderlijke gevallen en niet automatisch. Ouders van 18+ kinderen hebben geen vanzelfsprekende rechtsgrond. De paternalistische ondertoon (*'zij kan dit zelf niet beoordelen'*) werd als ethisch problematisch gezien, omdat dit de autonomie van het slachtoffer kan ondermijnen.

- *Anderen (denk aan: vrienden, collega's, burenen)*

De deelnemers benadrukten dat deze groep absoluut geen toegang zou moeten krijgen tot een disclosure-regeling. Zij hebben geen expertise om informatie goed te interpreteren, waardoor het risico op verkeerde conclusies en escalatie groot is. Bovendien kan het leiden tot victim blaming, bijvoorbeeld door te suggereren dat

iemand 'het had kunnen weten' als er later geweld plaatsvindt. Ook werd gewezen op de ernstige inbreuk op privacy: het idee dat burens of collega's zich mengen in intieme relaties werd als disproportioneel en ethisch onaanvaardbaar benoemd. De groep vond dat toegang beperkt moet blijven tot gespecialiseerde professionals en crisisdiensten, niet tot sociale netwerken of buurtcontacten.

Criteria voor het delen van informatie

Als het gaat om de criteria voor het delen van informatie, benoemden de deelnemers een fundamenteel dilemma. Het uitsluitend delen van veroordelingen lijkt juridisch het meest zuiver en toetsbaar, maar in de praktijk blijft er dan zeer weinig over, omdat slechts een klein deel van de zaken daadwerkelijk wordt vervolgd en veroordeeld. Het opnemen van meldingen en septs zou het volume vergroten, maar brengt grote risico's mee op vertekende beelden, misbruik door daders in conflictsituaties en een onduidelijke waarheidswaarde. Tegelijkertijd werd benadrukt dat achter septs soms zeer ernstige zaken schuilgaan, waardoor uitsluiting ook veiligheidsrisico's oplevert. Daarnaast werd gewezen op psychisch geweld: veel schadelijke patronen zijn nog niet strafbaar of worden niet herkend, waardoor disclosure een groot deel van de reële risico's niet afdekt.

Verjaring en oude feiten

Over het delen van oude delicten (vergelijkbaar met *spent convictions*) was de groep terughoudend. Er moet een zorgvuldige afweging bestaan tussen veiligheidsrelevantie en het recht op een nieuwe kans. Zonder duidelijke normering ontstaat willekeur.

4.3.4 *Rechten en bescherming*

Disclosure kan ingrijpende gevolgen hebben voor de persoon over wie informatie wordt gedeeld, zeker wanneer dit gebeurt zonder inspraak of recht op weerwoord. Tegelijkertijd staat daar het recht op veiligheid van het (potentieel) slachtoffer tegenover. Dit spanningsveld creëert dubbele veiligheidsrisico's. Het informeren van de betrokkene kan leiden tot escalatie, vooral bij een manipulatieve of gewelddadige pleger. Niet informeren tast echter de rechtsbescherming aan en kan strategisch misbruik faciliteren, bijvoorbeeld via DARVO-patronen (*Deny, Attack, Reverse Victim and Offender*) (zie ook: Harsey, Zurbriggen & Freyd, 2017). Dit is een veelvoorkomend mechanisme in intieme terreur: de pleger ontkent het geweld, valt het slachtoffer aan en draait de rollen om door zichzelf als slachtoffer te presenteren. De groep waarschuwde dat een disclosure-regeling, als deze niet zorgvuldig wordt ingericht, een nieuw instrument kan worden in dit patroon, waardoor slachtoffers nog verder onder druk komen te staan.

Daarnaast werd het belang van nazorg en begeleiding sterk benadrukt. Disclosure zonder structurele nazorg (zoals veiligheidsplanning, juridische ondersteuning en psychosociale begeleiding) schept schijnveiligheid en kan slachtoffers isoleren of onder druk zetten om een relatie abrupt te beëindigen zonder reële opties. Inbedding in gespecialiseerde hulpverlening werd door de groep als cruciaal gezien. Ook rechtszekerheid kwam nadrukkelijk aan bod. Heldere kaders voor bezwaar, inzage en correctie zijn noodzakelijk.

Zonder deze waarborgen kunnen onjuiste gegevens, zoals septs of mutaties, disproportioneel schadelijk zijn, ook in civiele procedures zoals het familierecht.

Tot slot werd gewezen op mensenrechtenverplichtingen. Disclosure kan worden gezien als een instrument om de staat te houden aan haar plicht om slachtoffers actief te beschermen. De deelnemers aan het groepsinterview benadrukten echter dat deze verplichting primair vraagt om een goed functionerende keten (herkenning, aangifte-opname, vervolging en beschermingsmaatregelen) en niet om een symbolische regeling die verwachtingen wekt maar onvoldoende bescherming biedt. In dit verband werd verder opgemerkt dat de keten kampt met grote capaciteitstekorten. Zoals eerder al werd aangegeven: slechts een klein deel van politie-meldingen bereikt het OM; nog minder zaken worden daadwerkelijk vervolgd. Een

disclosure-regeling vraagt veel tijd (screening, beoordeling, afstemming) en zal ten koste gaan van basiswerk (aangifte-opname, onderzoek, vervolging).

4.3.5 *Aanbevelingen van de deelnemers aan het groepsinterview*

Alles overziend

De groep staat positief tegenover het idee achter Clare's Law: het is een instrument dat in potentie kan bijdragen aan de bescherming van slachtoffers. Tegelijkertijd benadrukten alle deelnemers dat invoering in de huidige situatie niet verantwoord is. De samenhangende keten van aangifte, vervolging en bescherming functioneert nu onvoldoende, waardoor een disclosure-regeling eerder schijnveiligheid zou creëren dan daadwerkelijke veiligheid. Beleidsmakers moeten dit zien als een kans om eerst de fundamenten te versterken, zodat een dergelijke regeling in de toekomst wél effectief en veilig kan worden toegepast.

De prioriteit ligt bij het verbeteren van de basis: aangiftes moeten beter worden opgenomen en doorlooptijden verkort, vervolging en sanctionering moeten worden opgeschaald, en specialistische teams bij politie, OM, jeugdbescherming en vrouwenopvang moeten worden versterkt. Pas wanneer deze randvoorwaarden zijn geborgd, kan een disclosure-regeling zinvol worden overwogen.

Voor de langere termijn adviseert de groep om te werken aan een solide juridische verankering. Dat betekent het ontwerpen van een wettelijke basis met strikte criteria en heldere definities van de gegevens, die gedeeld mogen worden, inclusief AVG-conforme normen voor vitaal belang en directe noodzaak, kennisgeving (met uitzonderingen bij acute dreiging) en procedures voor bezwaar en correctie. Ook moet duidelijk worden hoe wordt omgegaan met oude feiten en verjaring, zodat willekeur wordt voorkomen.

Daarnaast moet toegang tot disclosure beperkt blijven tot gespecialiseerde professionals en crisisdiensten en nooit verleend worden aan burgers, burens of algemene hulpverleners. Disclosure mag alleen plaatsvinden onder strikte voorwaarden, met verplichte risicobeoordeling en een veiligheidsplan vooraf. Nazorg is onmisbaar: informatie mag nooit zonder begeleiding worden verstrekt. Multidisciplinaire opvolging door politie, hulpverlening en eventueel civiele voorzieningen is soms noodzakelijk om slachtoffers niet met lege handen achter te laten.

Verder is het cruciaal om kennis en data te verbeteren. Registratie van huiselijk geweld moet betrouwbaarder worden en ketenpartners moeten beter samenwerken. Professionals hebben handreikingen en training nodig om patronen zoals intieme terreur, DARVO en escalatierisico's te herkennen. Tot slot moet wetgeving worden ontwikkeld om patroonmatig psychisch geweld en dwingende controle te kwalificeren en sanctioneren, zodat de meest gevaarlijke vormen van geweld niet buiten beeld blijven.

De kernboodschap

Clare's Law is in de basis een goed instrument, maar invoering nu zou meer risico's dan voordelen opleveren. Eerst moeten de fundamenten van bescherming worden versterkt. Als die basis staat, kan een zorgvuldig ontworpen, wettelijk verankerde en nazorg-geïntegreerde disclosure-regeling op termijn een waardevolle aanvulling zijn.

4.3.6 *Bevindingen uit de individuele interviews*

In totaal zijn er twee individuele interviews afgenomen.

Berte Van Heemst, officier van justitie en coördinerend officier van justitie Huiselijk Geweld & Stalking bij het Arrondissementsparket Rotterdam onderschrijft de conclusies van de deelnemers aan het groepsinterview, maar legt enkele belangrijke accenten. Zij benadrukt dat veiligheid en bescherming zwaarder moeten wegen dan privacy en pleit voor een wettelijke uitzondering op de huidige AVG-normen. In haar woorden: '*Ik vind dat we veiligheid en*

bescherming vaker zwaarder mogen laten wegen dan privacy. Bij ons is het mbt informatie delen 'nee, tenzij', bijv. in België is het "ja, tenzij". Zij koppelt dit aan praktijkervaringen: *'Ik heb écht al meermalen een situatie aan de hand gehad waarin we weten dat een pleger van huiselijk geweld (weer) een nieuwe partner heeft waarbij je wéét: dit wordt het volgende slachtoffer. En dan is het enorm frustrerend als je diegene niet kunt waarschuwen door de strenge privacyregels, omdat je ook niet komt aan de criteria vitaal belang en directe noodzaak.'* Daarnaast benadrukt Van Heemst dat contextinformatie cruciaal is voor risicobeoordeling, ook als deze niet juridisch bewezen is: *'Meldingen van Veilig Thuis, mutaties van de politie, signalen en patronen die in het strafdossier staan maar niet op de tenlastelegging – dat is niet iets dat wettig en overtuigend bewezen moet worden, maar wel cruciaal voor het duiden van het soort huiselijk geweld en de risico's in de toekomst.'* Over oude feiten is zij duidelijk: *'Ik zou hier absoluut oude feiten wél delen. Die zijn juist cruciaal in het zien van patronen, intieme terreur en dus de risico-inschatting. In huiselijk geweld vind ik het recht op een nieuwe kans lichter wegen dan veiligheid.'* Verder maakt zij een belangrijk onderscheid tussen wie een disclosure mag aanvragen en met wie informatie wordt gedeeld: *'Dat zijn mijns inziens twee verschillende dingen. Familie moet een aanvraag kunnen indienen, maar de informatie mag alleen naar het potentiële slachtoffer.'* Disclosure moet volgens haar altijd zorgvuldig gebeuren en pas plaatsvinden als veiligheid kan worden gewaarborgd: *'Eens dat – als je dit wilt invoeren – het zeer zorgvuldig moet gebeuren volgens vaste afspraken. Bijvoorbeeld pas informeren als veiligheid voldoende kan worden gewaarborgd.'* Tot slot ziet zij disclosure ook als een middel om slachtoffers te versterken: *'Slachtoffers "empoweren" als zij na de disclosure weten: mijn voorgevoel klopt, ik ben niet gek, ik ben niet de enige die slachtoffer van deze pleger is.'* Van Heemst benadrukt dat deze punten niet alleen juridisch, maar ook praktisch moeten worden verankerd: disclosure moet gepaard gaan met nazorg, multidisciplinaire samenwerking en aandacht voor kinderen. Haar reflectie onderstreept dat een wettelijke basis nodig is waarin bescherming en veiligheid expliciet zwaarder wegen dan privacy, zodat disclosure niet slechts een symbolische maatregel blijft, maar een effectief instrument voor risicobeperking en bescherming.

Denis Abels, hoogleraar strafrecht en strafprocesrecht aan de Open Universiteit, kan zich vinden in de lijn van het betoog van de deelnemers aan het groepsinterview: *'Die lijn is evenwichtig: natuurlijk willen we geweld voorkomen en bescherming bieden, maar het is essentieel om eerst te zorgen dat het bestaande systeem goed functioneert. Dat betekent investeren in aangifte-opname, vervolging en bescherming, en het op orde brengen van de capaciteit in de keten. Pas daarna kan worden bekeken of een wettelijke regeling zoals Clare's Law verantwoord kan worden ingevoerd, met alle noodzakelijke waarborgen en een zorgvuldige afweging van rechten van alle betrokkenen.'* Abels is daarbij voorzichtig met het idee om veiligheid in algemene zin zwaarder te laten wegen dan privacy. Hij benadrukt dat een disclosure-regeling alleen kan werken binnen een juridisch kader waarin de rechten van alle betrokkenen zorgvuldig worden beschermd.³²

³² Zie ter vergelijking: <https://www.websitevoordepolitie.nl/content/uploads/2025/12/HINSSEN-Ethische-klankbordgroep-Clare's-Law-DEF.pdf> Op dit belangrijke thema wordt in de volgende werkpakketten terug gekomen.

5 Conclusie

5.1 Lessen uit de literatuur

Opzet

In dit rapport stond de volgende hoofdvraag centraal:

Wat zijn de juridische, en daarmee samenhangende praktische en ethische voorwaarden waaronder een systeem naar analogie van Clare's Law in Nederland geïmplementeerd zou kunnen worden, en welke lessen kunnen hierbij worden getrokken uit de ervaringen in het Verenigd Koninkrijk?

Om deze vraag te beantwoorden, is er een deelvraag gesteld, die met literatuuronderzoek zou moeten worden beantwoord:

Hoe is in het Verenigd Koninkrijk Clare's Law tot stand gekomen en hoe wordt die wet aldaar in de praktijk ten uitvoer gebracht?

Hiervoor is literatuur verzameld over de ervaringen met Clare's Law in het Verenigd Koninkrijk. De selectie bestond uit wetenschappelijke artikelen, beleidsrapporten en officiële richtlijnen van het Home Office, aangevuld met evaluaties en praktijkstudies. Het doel was om inzicht te krijgen in de opzet, werking en juridische inbedding van Clare's Law, en om lessen te trekken voor een mogelijke toepassing in Nederland.

Wat is Clare's Law?

Clare's Law is vernoemd naar Clare Wood, die in 2009 werd vermoord door haar ex-partner met een gewelddadig verleden. Haar vader startte een campagne om juridische barrières te doorbreken, zodat mensen informatie kunnen opvragen over het geweldsverleden van een (ex-)partner. Dit leidde in 2014 tot invoering van de Domestic Violence Disclosure Scheme (DVDS) in Engeland en Wales. De regeling kent twee routes: 1) Right to Ask: burgers kunnen zelf een verzoek indienen bij de politie. 2) Right to Know: de politie kan proactief informatie delen als zij vermoedt dat iemand risico loopt.

Clare's Law is sinds 2021 wettelijk verankerd in de Domestic Abuse Act, maar de juridische basis gaat verder. Disclosure is toegestaan op grond van het common law-principe (de bevoegdheid van de politie om informatie te delen ter voorkoming van misdrijven), aangevuld met beleidsrichtlijnen van het Home Office. Daarnaast gelden strikte eisen vanuit de Data Protection Act 2018 en de Human Rights Act 1998. Deze wetten bepalen dat informatieverstrekking proportioneel en noodzakelijk moet zijn, met een duidelijke afweging tussen het recht op bescherming en het recht op privacy van de betrokkene. Disclosure vindt plaats na een multidisciplinaire risicoboordeeling en wordt mondeling gedeeld in een vertrouwelijk gesprek. Het doel van Clare's Law is bescherming en preventie, niet strafrechtelijke vervolging. De regeling vraagt om een zorgvuldige balans tussen veiligheid en privacy, en om duidelijke communicatie naar slachtoffers over wat wel en niet uit de informatie kan worden afgeleid.

Welke ervaringen zijn in het Verenigd Koninkrijk opgedaan met Clare's Law?

Sinds de invoering van Clare's Law in 2014 is het gebruik van de regeling sterk toegenomen. Waar in het eerste jaar enkele duizenden aanvragen werden geregistreerd, steeg dit aantal in 2023/24 tot meer dan 58.000, met ruim 24.000 disclosures. Deze stijging kan positief worden geduid: zij wijst op een groeiende bewustwording bij burgers en professionals en op een toenemende behoefte aan transparantie over het geweldsverleden van partners. Clare's Law wordt dus steeds vaker benut als instrument om risico's in relaties te signaleren. Toch blijkt uit de literatuur dat de uitvoering complex is en dat succes niet vanzelf komt. De regeling brengt

belangrijke uitdagingen met zich mee die aandacht vragen. Clare's Law werd ingevoerd met de beste bedoelingen: het vergroten van de veiligheid van (potentiële) slachtoffers van huiselijk geweld door hen toegang te geven tot informatie over het gewelddadige verleden van hun partner. De publieke communicatie benadrukte empowerment en bescherming, maar terugkijkend signaleert de literatuur diverse knelpunten. Deze hebben betrekking op de helderheid van het doel, victim blaming, dataproblemen, privacykwesaties, capaciteit en organisatie, en het ontbreken van nazorg:

- *Bekendheid en doel*

Veel slachtoffers zijn niet op de hoogte van Clare's Law of vinden het moeilijk toegankelijk. Het oorspronkelijke doel, empowerment, blijkt in de praktijk niet altijd haalbaar en kan leiden tot teleurstelling en verhoogde kwetsbaarheid. De veronderstelling dat kennis automatisch leidt tot het verlaten van een relatie is te simplistisch. Aanbevolen wordt om het doel te herdefiniëren naar safeguarding, waarbij risicobeperking en veiligheid centraal staan, en om nationale campagnes te starten die het doel en de werking helder communiceren. Onduidelijkheid over het doel draagt bij aan victim blaming: als slachtoffers na disclosure geen actie ondernemen, wordt dit soms geïnterpreteerd als nalatigheid. Training van professionals is nodig om victim blaming te voorkomen en trauma-sensitieve disclosure te bevorderen.

- *(Beperkte) data*

Onderrapportage en beperkte politieregistraties leiden tot een vals gevoel van veiligheid bij 'geen informatie beschikbaar'. Dataverzameling is beperkt tot geslacht en etniciteit, terwijl andere factoren zoals beperking, taalvaardigheid en sociaaleconomische status ontbreken. Aanbevolen wordt om dataverzameling uit te breiden, inclusief koppeling aan herhaald slachtofferschap en daderschap, en om duidelijk te communiceren dat geen informatie niet gelijkstaat aan geen risico.

- *Privacy en juridische spanningen*

Disclosure raakt aan het recht op privacy van de betrokkene en kan ingrijpende gevolgen hebben voor sociale relaties en rehabilitatie. Spanningen ontstaan rond spent convictions: afgesloten veroordelingen blijven privé, terwijl onbewezen beschuldigingen soms wel worden gedeeld. Dit vraagt om duidelijke juridische kaders en ethische richtlijnen om proportionaliteit en transparantie te waarborgen.

- *Capaciteit, middelen en organisatie*

Disclosure-aanvragen zijn arbeidsintensief en kosten hoog. Capaciteit verschilt sterk per korps, wat leidt tot ongelijkheid en een 'postcode lotterij'. Aanbevolen wordt om procedures en termijnen landelijk te standaardiseren en te investeren in capaciteit en digitale systemen.

- *Termijnen voor disclosure en manier van informatieverstrekking*

De wettelijke termijn van 28 dagen is vaak te lang, vooral bij acute dreiging. Snellere procedures zoals de Vanguard-methodologie tonen aan dat disclosure binnen enkele dagen mogelijk is. Aanbevolen wordt om termijnen verder te verkorten en aanvragen van slachtoffers zelf te prioriteren. Disclosure wordt nu vooral door politie uitgevoerd, maar slachtoffers ontvangen informatie liever via IDVA's of gespecialiseerde hulporganisaties. Aanbevolen wordt om IDVA's en hulporganisaties structureel te betrekken bij disclosure om veiligheid en ondersteuning te waarborgen.

- *Nazorg*

Disclosure zonder nazorg kan risico's vergroten en herhaald slachtofferschap in de hand werken. Aanbevolen wordt om disclosure altijd te combineren met hulpverlening, veiligheidsplanning en psychosociale ondersteuning.

- *Training en cultuurverandering*

Politiefunctionarissen ervaren onzekerheid over het toepassen van Clare's Law en het bewijzen van coercive control. Investeren in structurele training en een cultuur waarin victim blaming wordt voorkomen en safeguarding centraal staat, is noodzakelijk.

- *Communicatie en bewustwording*

Er is behoefte aan een nationale dialoog over het doel van Clare's Law en de prioritering van verzoeken. Het College of Policing moet deze dialoog leiden en zorgen voor uniforme richtlijnen en prioritering van aanvragen van slachtoffers zelf.

Clare's Law is geen 'quick fix'. Het is een waardevol instrument dat kan bijdragen aan bescherming en preventie, maar alleen effectief als onderdeel van een bredere aanpak waarin politie, hulpverlening en beleid samenwerken. De literatuur benadrukt dat implementatie vraagt om duidelijke doelen, uniforme procedures, voldoende middelen, nazorg en samenwerking. Zonder deze randvoorwaarden kan de regeling zelfs onbedoelde risico's creëren, zoals een vals gevoel van veiligheid bij slachtoffers. Met de juiste investeringen en structurele verbeteringen kan Clare's Law echter een krachtig instrument zijn om herhaald geweld te voorkomen.

5.2 *Lessen uit de (groeps)interviews*

Opzet

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden is nog een tweede deelvraag gesteld die aan de hand van (groeps)interviews is onderzocht:

Hoe kijken Nederlandse juristen aan tegen de toepasbaarheid van Clare's Law in de Nederlandse context?

Het gesprek had als doel om de juridische randvoorwaarden voor een Nederlandse variant van Clare's Law kritisch te verkennen. Clare's Law is een regeling die in het Verenigd Koninkrijk burgers onder bepaalde voorwaarden toegang geeft tot informatie over een (ex-)partner met een gewelddadig verleden. Tijdens het groepsinterview met zes deelnemers werd besproken of invoering in Nederland wenselijk en haalbaar is, en welke juridische, praktische en ethische aspecten daarbij spelen.

De discussie begon met de principiële vraag of Nederland überhaupt een dergelijke regeling moet invoeren. De deelnemers erkenden dat Clare's Law een goed bedoeld instrument is, maar benadrukten dat de huidige Nederlandse context onvoldoende basis biedt voor een veilige en effectieve invoering. De prioriteit zou moeten liggen bij het versterken van de bestaande keten van aangifte, vervolging en bescherming. Zonder deze basis dreigt een disclosure-regeling schijnveiligheid te creëren en zelfs victim blaming in de hand te werken. Vervolgens kwamen drie hoofdthema's aan bod: juridische grondslagen, toegang en criteria, en rechten en bescherming:

- *Juridische grondslagen en informatiebasis*

De groep was unaniem dat een Nederlandse variant niet kan rusten op beleidsrichtlijnen, zoals in het VK lange tijd het geval was. Een formele wettelijke basis is noodzakelijk om rechtszekerheid en uniforme toepassing te waarborgen. Daarbij speelt de spanning met de AVG: strafrechtelijke gegevens zijn zeer strikt beschermd en mogen alleen worden gedeeld bij vitaal belang en directe noodzaak. Procedures voor bezwaar, inzage en correctie zijn cruciaal, zeker bij gegevens zoals meldingen of sepots die niet door een rechter zijn getoetst. Tegelijkertijd werd erkend dat achter sepots soms ernstige zaken schuilgaan, wat de afweging complex maakt. Ook werd gewaarschuwd voor beleidsregels die zonder praktijkkennis worden opgesteld, omdat die nieuwe risico's kunnen creëren. Om een disclosure-regeling zoals Clare's Law effectief te laten zijn, moet eerst structureel werk worden gemaakt van het verbeteren van aangifte-opname en het opschalen van vervolging, zodat er daadwerkelijk betrouwbare informatie beschikbaar is om op te vragen.

- *Toegang en criteria*

Deelnemers benadrukten dat disclosure alleen mag plaatsvinden onder strikte voorwaarden en door gespecialiseerde professionals of crisisdiensten, niet door algemene hulpverleners, familieleden of derden zoals burens. Toegang voor niet-experts werd als disproportioneel en ethisch problematisch gezien, vanwege privacyrisico's en het gevaar van verkeerde interpretaties. Over de criteria voor informatieverstrekking bestond een fundamenteel dilemma: beperken tot veroordelingen is juridisch zuiver maar praktisch beperkt, terwijl het opnemen van meldingen en sepsots het risico op misbruik en reputatieschade vergroot. Ook werd gewezen op psychisch geweld en dwingende controle, die vaak niet strafbaar zijn en daardoor buiten beeld blijven. Over oude feiten en verjaring was men terughoudend: willekeur moet worden voorkomen.

- *Rechten en bescherming*

Disclosure kan ingrijpende gevolgen hebben voor de betrokkene, zeker zonder inspraak of recht op weerwoord. Tegelijkertijd staat daar het recht op veiligheid van het (potentieel) slachtoffer tegenover. Dit spanningsveld kan leiden tot escalatie of strategisch misbruik. Nazorg werd als cruciaal benoemd: informatie mag nooit zonder begeleiding worden verstrekt. Zonder veiligheidsplanning, juridische ondersteuning en psychosociale hulp ontstaat schijnveiligheid en kunnen slachtoffers geïsoleerd raken. De groep benadrukte dat disclosure alleen zinvol is als het ingebed is in een goed functionerende keten en multidisciplinaire opvolging.

De deelnemers aan het groepsinterview staan in principe positief tegenover het idee achter Clare's Law, maar vindt invoering in de huidige situatie onverantwoord. Beleidsmakers moeten eerst investeren in het versterken van de basis: betere aangifte-opname, snellere doorlooptijden, opschaling van vervolging en versterking van specialistische teams. Voor de langere termijn adviseert de groep een solide wettelijke verankering met strikte criteria, AVG-conforme normen, duidelijke procedures voor bezwaar en correctie, en verplichte nazorg. Toegang moet beperkt blijven tot gespecialiseerde professionals en crisisdiensten, en disclosure mag alleen plaatsvinden onder strikte veiligheidskaders. Daarnaast is het nodig om wetgeving te ontwikkelen voor patroonmatig psychisch geweld en dwingende controle, zodat de gevaarlijkste vormen van geweld niet buiten beeld blijven. Clare's Law is een goed bedoeld idee, maar invoering nu zou meer risico's dan voordelen opleveren. Eerst moeten de fundamenten van bescherming worden versterkt. Pas daarna kan een zorgvuldig ontworpen, wettelijk verankerde en nazorg-geïntegreerde disclosure-regeling een waardevolle aanvulling zijn.

De twee individuele interviews bevestigen de hoofdlijn van het groepsinterview, maar leggen verschillende accenten. Enerzijds wordt gepleit voor een wettelijke basis die disclosure toelaat wanneer bescherming dit vereist, met inzet van relevante contextinformatie (zoals Veilig-Thuis-signalen, politiemutaties en oudere feiten), pas informeren als de veiligheid kan worden gewaarborgd en altijd met nazorg. Anderzijds wordt benadrukt dat implementatie pas verantwoord is wanneer de strafrechtketen (aangifte-opname, opsporing, vervolging en bescherming) aantoonbaar is versterkt en dat generieke voorrang voor veiligheid boven privacy moet worden vermeden door strikte rechtswaarborgen. Gezamenlijk duiden deze accenten op de noodzaak van solide wettelijke verankering, precieze criteria en structurele ondersteuning bij elke disclosure-beslissing.

5.3 Hoe nu verder?

Een eerste stap in de verkenning

Alles wat in dit rapport aan gegevens uit literatuur en (groeps)interviews bijeen is gebracht, vormt een belangrijke bouwsteen voor de verdere verkenning van de (on)mogelijkheden om een wet zoals Clare's Law in Nederland te implementeren. We hebben een licht kunnen werpen op een aantal juridische, praktische en ethische randvoorwaarden, maar dit is slechts één deel van het geheel.

We zijn nog niet klaar

Tijdens de reis naar Kent (werkpakket 1) zijn waardevolle contacten gelegd. In dit deelrapport lag de nadruk op literatuuronderzoek en de eerste reacties van juridische deskundigen in Nederland. In de volgende werkpakketten willen we niet alleen de bevindingen uit literatuur en (groeps)interviews actief toetsen bij onze contacten in Kent, maar ook de inzichten uit dit rapport opnieuw voorleggen. Zo kunnen we een praktijktoets uitvoeren op alle resultaten en nagaan hoe vergelijkbare vraagstukken daar in de praktijk worden aangepakt. Deze stap versterkt de kwaliteit en toepasbaarheid van onze aanbevelingen.

De komende periode richten we ons op het vervolg van het onderzoek (werkpakket drie tot en met 5), waarbij we de basis die in dit rapport is gelegd verder verstevigen. De inzichten uit literatuur en (groeps)interviews vormen een eerste, cruciale stap. Om een goed onderbouwde afweging te kunnen maken over de invoering van een regeling zoals Clare's Law in Nederland, is meer onderzoek nodig. Daarom gaan we de internationale literatuur verder analyseren om te leren van ervaringen in andere landen en te begrijpen welke juridische en praktische keuzes daar zijn gemaakt. Daarnaast zullen we in gesprek gaan met professionals uit justitie, politie en hulpverlening om te toetsen hoe uitvoerbaar een dergelijke regeling in de Nederlandse context zou zijn en welke ethische dilemma's daarbij spelen. Tot slot brengen we alle bevindingen samen in een synthese die leidt tot concrete beleidsaanbevelingen. Door deze brede aanpak, waarin wetenschappelijke inzichten, praktijkervaring en juridische reflecties samenkomen, versterken we stap voor stap het fundament voor een weloverwogen besluit over de haalbaarheid en wenselijkheid van een Nederlandse variant van Clare's Law.

6 Literatuur

Barlow, C., Renehan, N., & Walklate, S. (2021). *Clare's Law and Domestic Violence Disclosure Schemes: Victim-survivor Perspectives*. British Academy.

Barlow, C. & Walklate, S. (2024). *Domestic violence disclosure schemes (Clare's Law): Ten years on – Recommendations for policing policy and practice*, University of Central Lancashire & University of Liverpool.

Barlow, C., & Walklate, S. (2025). 'Learning Lessons from the Criminalisation of Coercive and Controlling Behaviour Ten Years On. *International Journal for Crime, Justice and Social Democracy*, 14(4), 145-155.

Barlow, C., Walklate, S., & Grace, J. (2024). *Domestic Violence Disclosure Schemes: Ten Years On*, Liverpool University.

Barlow, C., Walklate, S., & Renehan, N. (2023). 'Rendering them responsible: Victim-survivors' experiences of Clare's Law and domestic violence disclosure schemes', *Journal of Gender-Based Violence*, 8(1), 83-97.

Barlow, C., Walklate, S., & Renehan, N. (2024a). *Informed and safe, or blamed and at risk?*, Liverpool University.

Barlow, C., Walklate, S., & Renehan, N. (2024b). 'Criminal Justice Policy and Victim-Survivor Empowerment: A Case Study of Domestic Violence Disclosure Schemes in England and Wales', *Feminists@law*, 13(1), <https://doi.org/10.22024/UniKent/03/fal.1261>

Beijersbergen, K. A., & Kros, M. (2021). *Voorwaardelijke beleidssepots bij daders van huiselijk geweld (Cahier 2021-1)*, Den Haag: WODC.

Caple, V., & Bland, M. (2024). 'An exploratory analysis of repeat victimisation of domestic violence disclosure scheme applicants', *Police Practice and Research*, 26(1), 101-109. <https://doi.org/10.1080/15614263.2024.2415443>

Duggan, M. (2018). 'Victim hierarchies in the domestic violence disclosure scheme', *International Review of Victimology*, 24(2), <https://doi.org/10.1177/0269758017749116>

Duggan, M. (2019). 'Reflections on the domestic violence disclosure scheme (England and Wales)', *Journal of Gender-Based Violence*, 3(2), 249-257. <https://doi.org/10.1332/239868019X15538584809332>

Duggan, M., & Barlow, C. (2024). 'Introduction to the Special Section: Can Criminal Justice Responses Empower Women? A Case Study of Domestic Abuse Disclosure Schemes', *Feminists@law*, 13(1), <https://doi.org/10.22024/UniKent/03/fal.1258>

Fitz-Gibbon, K., & Walklate, S. (2017). 'The efficacy of Clare's Law in domestic violence law reform in England and Wales', *Criminology & Criminal Justice*, 17(3), 284-300.

Grace, J. (2015a). 'The nature of spent convictions and the common law basis of the Domestic Violence Disclosure Scheme: Limiting the effectiveness of Clare's Law?', *European Journal of Current Legal Issues*, 21(2).

Grace, J. (2015b). 'Clare's Law, or the national Domestic Violence Disclosure Scheme: the contested legalities of criminality information sharing', *The Journal of Criminal Law*, Vol. 79 (1): 36-45.

Grace, J. (2022). *Domestic Abuse Disclosure Schemes: Problems with Policy, Regulation and Legality*, Palgrave Macmillan.

Grace, J. (2024). 'How Can a Growing Use of Clare's Law Help Us Meet Human Rights Obligations to Victims of Domestic Abuse?', *Feminists@Law*, 13(1), <https://doi.org/10.22024/UniKent/03/fal.1260>

Hadjimatheou, K. (2023). 'An international review and normative examination of the collateral consequences of criminal record disclosures for domestic abuse', *Criminology & Criminal Justice*, 23(4), 648–668.

Hadjimatheou, K. & Grace, J. (2021). "'No black and white answer about how far we can go': police decision making under the domestic violence disclosure scheme', *Policing and Society*, 31: 7: 834–847.

Harsey, S. J., Zurbriggen, E. L., & Freyd, J. J. (2017). 'Perpetrator responses to victim confrontation: DARVO and victim self-blame', *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 26(6), 644–663

Kamerstukken II 2024/25, 29279, nr. 955

Lowe, K., Dufour, G. K., Ternes, M., Stinson, V., & Giesbrecht, C. J. (2023). 'Clare's Law', *Encyclopedia of Domestic Violence*, Springer, https://doi.org/10.1007/978-3-030-85493-5_2171-1

McCulloch, J., Maher, J., Fitz-Gibbon, K., & Walklate, S. (2021). *Criminalising coercive control: Family violence and the legal system*. Routledge.

Robinson, J. (2020). *Clare's Law Travels to Alberta: Undesired Consequences and Repercussions of Bill 17*, Invoke, University of Alberta.

Renahan, N. (2021). Domestic Violence Disclosure Schemes / Clare's Law: Victim/Survivor Perspectives. Academia.edu.

Renahan, N., Walklate, S., & Barlow, C. (2023). *Is Clare's Law working?*, Durham University.

Renahan, N., Barlow, C., & Walklate, S. (2023). 'Self-blame and (becoming) the crazy ex: Domestic abuse, information sharing and responsibilisation', *Criminology & Criminal Justice*, 0(0),. <https://doi.org/10.1177/17488958231207463>

Zazo, G. R. (2019). *Evaluating the applicability of the UK domestic violence disclosure scheme in a South African context: Practicalities and constitutional implications*, University of the Free State.

Centre of Expertise
Veiligheid & Veerkracht
Een initiatief van *avans*